

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, O. P. S. ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**Spokojenost obyvatel v obci Čenkov s životní
úrovní, na základě průzkumu veřejného mínění**

Autor práce: Jiří Kos
Studijní obor: Regionální studia
Forma studia: Kombinované studium
Vedoucí práce: Mgr. Jiří Schmidt
Katedra: Katedra společenských věd

2013

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v této práci.

Souhlasím, aby práce byla uložena v knihovně Vysoké školy evropských regionálních studií v Českých Budějovicích a zpřístupněna v souladu s § 47b zákona číslo 111/1998 Sb. v platném znění.

.....

Děkuji vedoucímu bakalářské práce Mgr. Jiřímu Schmidtovi za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.

ABSTRAKT

KOS, J. *Spokojenost obyvatel v obci Čenkov s životní úrovní, na základě průzkumu veřejného mínění: bakalářská práce*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, o. p. s. 2013. 58 s. Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Jiří Schmidt.

Klíčová slova: Čenkov, dotazník, obec, služby, spokojenost.

Bakalářská práce zkoumá názory občanů obce Čenkov a řeší jejich spokojenost. První, teoretická část analyzuje odbornou literaturu a definuje základní pojmy v oblasti samosprávy. Druhá část charakterizuje obec Čenkov. Autor se detailně zabývá její historií a poté popisuje současnou situaci v obci. V třetí části je provedeno dotazníkové šetření, kde jsou vyhodnoceny postoje občanů ke spokojenosti s jednotlivými aspekty životní úrovně v obci. Závěr poukazuje na možné hrozby a příležitosti pro zvýšení kvality života v obci a nabízí řešení některých hrozeb.

ABSTRACT

KOS, J. Inhabitants contentment with their living standard in Čenkov community, based on public opinion survey. Bachelor thesis. České Budějovice : The College of European and Regional Studies, 2013. 58 p. Supervisor : Mgr. Jiří Schmidt.

Key words: Čenkov, questionnaire, township, services, satisfaction

Master's dissertation work searches the opinions of citizens of Cenkov township and assesses their satisfaction. The first, theoretical part, analyses trade literature and defines basic terminology in the area of self-government. The second part characterizes the township of Cenkov. The author examines in detail its history, and describes the current environment in the township. The third part contains analysis of questionnaires, where the perceptions of citizens are evaluated with regard to various aspects of the standard of living in the township. The conclusion points to possible problems, and opportunities for increasing the quality of life in the township, and offers solutions to some of the difficulties.

OBSAH

ÚVOD	7
1 CÍL A METODIKA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE	9
2 SAMOSPRÁVA PO ROCE 1989.....	10
2.1 Územní samospráva.....	10
2.2 Obecní samospráva.....	11
2.2.1 Orgány obce.....	12
3 OBEC ČENKOV	14
3.1 Základní údaje	14
3.2 Historie obce.....	16
3.2.1 První zmínka.....	16
3.2.2 Čenkovské bitvy	19
3.2.3 Hutě a Hamry, mlýny, továrna	21
3.2.4 Osobnosti, které se zapsali do Čenkovské historie	23
3.2.5 Prezidenti v Čenkově	27
3.2.6 Rozhledna na Písku.....	27
3.3 Současnost obce.....	28
3.3.1 Služby v obci	28
3.3.2 Meziobecní spolupráce – Svazek obcí podbrdského regionu	30
4 METODOLOGIE SOCIÁLNÍHO VÝZKUMU.....	32
4.1 Základní pojmy.....	32
4.2 Přípravná etapa	33
4.3 Realizační etapa.....	34
4.4 Závěrečná etapa - vyhodnocení výsledků dotazníkového šetření	34
4.5 Vyhodnocení hypotéz	48
4.6 Analýza SWOT obce Čenkov	49
5 ZÁVĚR	52
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	54
PŘÍLOHY	58

ÚVOD

Překotná proměna českého venkova, která stále probíhá, kdy na jedné straně vyrůstají uměle vytvořená satelitní městečka bez infrastruktury, bez historie, v lepším případě připojena k existujícím obcím. Na druhé straně jsou obce prakticky vylidněné, přežívající díky několika starousedlíkům nebo důchodcům. Existuje několik příčin tohoto vývoje. Po roce 1989 se uskutečnilo několik nevratných kroků, ze kterých se český venkov ještě nevzpamatoval. V první fázi se direktivně zrušila pracovní místa v zemědělství bez jakéhokoliv zhodnocení dopadů na nezaměstnanost a na český venkov. Teprve se vstupem České republiky do Evropské unie se situace trochu zlepšila a zemědělské podniky, které přežily 90. léta dostaly šanci investovat a tím i možnost rozvoje. To se odrazilo v místech, kde tyto podniky existují, případně kde vznikly i jiné možnosti k podnikání na vesnicích jako je těžba a zpracování dřeva, menší závody, ať už montážní či výrobní. Situace se začala obracet.

Jestliže v 90. letech se lidé chtěli stěhovat za prací do měst za lepším, kvalitnějším životem (to značí práce, bydlení, služby, obchody), na počátku 21. století se mnoho obyvatel stěhuje na okraj měst, kde vznikají nová vesnická předměstí, rozrůstají se i bývalé střediskové obce, neboť je zde ještě škola, školka a svou živnost provozují živnostníci či drobní podnikatelé. Největší nárůst zaznamenávají však obce či města ležící blízko dálničních tahů a hlavních silnic. Přírůstek zaznamenávají i malé obce zajímavé třeba svou osamělostí, polohou, pracovními příležitostmi...Zákonitě na druhé straně jsou i obce, kde většinu majitelů domů tvoří chataři a chalupáři.

Správu obce vykonávají volení zástupci. Místní správa poskytuje svým občanům veřejné služby, vytváří podmínky pro kulturní a sportovní vyžití svých občanů. K řízení a správě jsou potřeba finanční prostředky. To bývá jedním z největších problémů při správě obce. Veřejné osvětlení, vodovod, kanalizace, živelní pohromy - povodně, doprava školáků, oprava budov ve vlastnictví obce jako škola, školka, zdravotnické zařízení, knihovna, to jsou výdaje, které obec platí. Hospodářská krize plně odhalila slabiny nynějšího hospodaření státu, krajů, ale i obcí. Obce se zadlužovaly v domnění, že tok peněz ze státního rozpočtu je neměnný a spíše se bude zvětšovat. Opak je ale pravdou a obce se s tímto faktem budou muset vypořádat.

Pod slovem spokojenost si každý může představit něco jiného. V bakalářské práci se zaměříme hlavně na vnímání spokojenosti obyvatel z hlediska poskytovaných

či dostupných služeb. Spokojenost je potřeba vnímat také v čase. Česká republika po roce 1989 prošla množstvím proměn, a to jak ve městském, tak i venkovském prostoru. Záměrem bakalářské práce je analyzovat kvalitu života obyvatel jedné obce, pokusit se nalézt jejich potřeby a navrhnout vhodná opatření, jak toho dosáhnout.

1 CÍL A METODIKA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Hlavním cílem bakalářské práce je vyhodnotit spokojenost občanů se životem na malé obci a zmapovat dostupnost služeb. Práce nastiňuje možnosti rozvoje obce Čenkov. V závěru je vyhodnoceno dotazníkové šetření a navržen možný scénář ke zlepšení spokojenosti a kvality života v obci.

Práce je rozdělena na tři části. První, teoretická část charakterizuje vývoj samosprávy obcí v ČR po roce 1989, charakterizuje základní pojmy v této oblasti, jako jsou obec a její působnosti či otázka pravomocí zastupitelů obce. Sepsání teoretické části předchází studium odborné literatury zabývající se historií a vývojem samosprávy obcí od jejího vzniku v 19. století až po současnost.

Druhá část se zabývá obcí Čenkov. Zmapování historie obce je vedlejším cílem bakalářské práce. Také je popsán a zhodnocen současný stav obce. Při zpracování bylo čerpáno z několika literárních zdrojů regionálních autorů i z archívních materiálů obce i z historie místní továrny.

Ve třetí, výzkumné části bakalářské práce jsou metodou dotazníkového šetření získány údaje, na základě kterých budou vyhodnoceny hypotézy. Dále je využito vlastního pozorování a řízených rozhovorů s místostarostou a starostou obce.

Pro výzkumnou část byly stanoveny tyto hypotézy:

- 1) Více než 60% občanů je spokojeno s odvozem komunálního a velkoobjemového odpadu.
- 2) Méně než 30% občanů je spokojeno s bezpečnostní situací chodců podél hlavní silnice II/118 Příbram – Zdice.
- 3) Více než 60% občanů je spokojeno s množstvím kulturních akcí a s činností obecní knihovny.
- 4) Více než 60% občanů je spokojeno s prací obecního zastupitelstva
- 5) Více než 75% občanů je celkově spokojeno s obcí jako místem svého života.

2 SAMOSPRÁVA PO ROCE 1989

Po listopadu 1989 byla Česká republika součástí československého federativního státu. Jednou z podmínek nastartování transformace systému veřejné správy bylo ústavní i faktické zrušení vedoucí úlohy Komunistické strany. Další výrazné změny nastávají po svobodných parlamentních volbách v roce 1990 a následně o dva roky později rozpadem České a Slovenské federativní republiky, kdy vzniká samostatná Česká republika.¹ Samospráva tvoří jednu část veřejné správy a sama se pak člení na samosprávu **územní a zájmovou**.²

2.1 Územní samospráva

„Územní samospráva je podstatným prvkem moderní demokracie. V územní samosprávě o zásadních věcech jako jsou strategie rozvoje, hospodaření s majetkem, stanovení místních poplatků, územní změny, rozhodují volené orgány. Počátky územní správy v moderním smyslu jsou v českých zemích spojeny s vývojem po roce 1848. Základem právní úpravy postavení obcí se stal tzv. prozatímní obecní zákon z roku 1849. První republika převzala rakouský právní řád i organizaci veřejné správy.“³ „Tento systém se až do roku 1938 výrazně neměnil. Na tento systém navazovalo i nové zřízení obecní samosprávy zákonem č. 367/1990 Sb., o obcích (obecní zřízení). Místní a městské národní výbory byly zrušeny a byla obnovena obecní samospráva. Okresní národní výbory byly nahrazeny okresními úřady, které měly povahu orgánů státní správy zákonem. Krajské úřady byly zrušeny bez náhrady. Kraje byly opět zavedeny ústavním zákonem č.347/1997 Sb.“⁴

Následná druhá fáze reformy veřejné správy měla prohloubit decentralizaci, tedy přesun kompetencí na kraje a obce. Zákonem č. 147/2000 Sb. skončila činnost okresních úřadů k 31. prosinci 2002. Jejich pravomoce přešly většinou na obce, z menší části na kraje a výjimečně na jiné orgány státní správy.⁵ Vzniklo celkem 388 pověřených obecních úřadů s výkonem státní správy v přenesené působnosti a 205 obecních úřadů s výkonem státní správy s rozšířenou působností.⁶

¹ KOLEKTIV AUTORŮ. *Veřejná správa v České republice*. Praha, 2005, s. 8 – 9.

² KADEČKA, S. *Právo obcí a krajů v České republice*. Praha, 2003, s. 4.

³ ČEBIŠOVÁ, T. et al. *Obec, postavení, správa, činnost*. Praha, 1996, s. 10-13.

⁴ KOLEKTIV AUTORŮ. *Veřejná správa v České republice*. Praha, 2005, s. 9-10.

⁵ HLADÍKOVÁ, Z., JANÁK, J., DOBEŠ, J. *Dějiny správy v českých zemích: Od počátků státu po současnost*. Praha, 2007, s. 484.

⁶ KÁŇA, P. *Základy veřejné správy*. 2. vyd. Ostrava-Mariánské Hory, 2007, s. 16-17.

2.2 Obecní samospráva

„Obec je základním územním samosprávným společenstvím občanů, tvoří územní celek, který je vymezen hranicí obce. Obec je veřejnoprávní korporací, má vlastní majetek. Obec vystupuje v právních vztazích svým jménem a nese odpovědnost z těchto vztahů vyplývajících. Obec pečuje o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů, při plnění svých úkolů chrání též veřejný zájem.“⁷

Působnost orgánů obecní samosprávy členíme na samostatnou a přenesenou. Samostatnou působnost obce lze z obecného hlediska charakterizovat jako soubor záležitostí v zájmu obce a jejích občanů, pokud nepatří do kompetence krajů nebo do sféry přenesené působnosti. Především se jedná o kompetence týkající se rozvoje obce při schvalování územního plánu, dohodách o změně hranic katastru, zřizování a názvech částí obce, ulic. Dalším důležitým tématem je hospodaření s finančními prostředky. Do samostatné působnosti patří také volba starosty, místostarosty a rady, zřizování či rušení výborů, vyhlášení místního referenda, úkoly ve školství, sociální péči, zdravotnictví, kultuře, odvoz odpadů.⁸

Obecní samospráva při plnění svých působností podléhá kontrole občanů i státu. Občané obce mají právo účastnit se jednání zastupitelstva, vystupovat na něm, nahlížet do zápisů ze zasedání, do usnesení rady, výborů, komisí, dávat připomínky či podněty všem obecním orgánům, které jsou povinny je vyřídit ve stanovené lhůtě 60 dnů. Stát kontroluje krajské i obecní samosprávy nadřízenými orgány státní správy.⁹ Obecní úřady, ale i celá veřejná správa by měli usilovat o naplnění principů dobré správy. Za dobrou správu lze označit takový postup úřadu, který je nejen v souladu se zákonem, ale nelze mu vytknout svévoli, účelnost, vyhybavost, liknavost a jiné nežádoucí znaky. Znaky dobré správy jsou nestrannost, včasnost, předvídatelnost, přesvědčivost, přiměřenost, efektivnost, odpovědnost, otevřenost, vstřícnost a především postup úřadů musí být v souladu s právem. Těchto deset principů dobré správy formuloval Veřejný ochránce práv v rámci konference 22. března 2006 a následně jimi seznámil

⁷ Česko. Zákon č. 128 ze dne 12. dubna 2000 o obcích (obecní zřízení). In *Sbírka zákonů České republiky*. 2000, částka 38, §1, §2, s. 1737.

⁸ HLADÍKOVÁ, Z., JANÁK, J., DOBEŠ, J. *Dějiny správy v českých zemích: Od počátků státu po současnost..* Praha, 2007, s. 486-487.

⁹ HLADÍKOVÁ, Z., JANÁK, J., DOBEŠ, J. *Dějiny správy v českých zemích: Od počátků státu po současnost.* Praha, 2007, s. 483-485.

Poslaneckou sněmovnu ČR a širokou veřejnost prostřednictvím své zprávy o činnosti za rok 2005.¹⁰

2.2.1 Orgány obce

Obec je spravována zastupitelstvem obce. Dalšími orgány obce jsou rada obce, starosta, obecní úřad a zvláštní orgány obce.

Zastupitelstvo obce tvoří členové zastupitelstva obce. Jejich počet na každé volební období stanoví zastupitelstvo obce nejpozději 85 dnů přede dnem voleb do zastupitelstev v obcích. Mandát člena zastupitelstva vzniká zvolením.¹¹ V průběhu volebního období nelze stanovený počet členů zastupitelstva měnit, pokud nedojde k novým volbám. Počet členů zastupitelstva může klesat pouze zánikem mandátu ze zákonem stanovených důvodů a nesmí klesnout pod jednu třetinu stanoveného počtu nebo pod zákonem stanovenou hranici pěti zastupitelů. Zastupitelstvo se schází podle potřeby, nejméně jednou za tři měsíce. Pokud zastupitelstvo není usnášení schopné více jak šest měsíců, ministerstvo vnitra je rozpustí. Zastupitelstvo obce je schopné usnášet se za účasti nadpoloviční většiny svých členů.¹²

Rada obce je výkonným orgánem v oblasti samostatné působnosti, v oblasti přenesené působnosti rozhoduje, jen stanoví-li tak zákon. Rada obce připravuje návrhy pro jednání zastupitelstva obce a zabezpečuje plnění jím přijatých usnesení. V obci, kde není zřízena rada, vykonává její pravomoc starosta. Rada ze své činnosti se zodpovídá zastupitelstvu obce. „Radu obce tvoří starosta, místostarosta (místostarostové) a další členové rady volení z řad členů zastupitelstva obce. Počet členů je lichý a činí nejméně 5 a nejvýše 11 členů, přičemž nesmí přesahovat jednu třetinu počtu členů zastupitelstva obce. Rada obce se nevolí v obcích, kde zastupitelstvo obce má méně než 15 členů.“¹³

Starosta zastupuje obec navenek. Za výkon své funkce odpovídá zastupitelstvu obce. Starosta má pravomoci jako každý člen zastupitelstva a kromě nich také:¹⁴

- Odpovídá za informování veřejnosti o činnosti obce
- Svólává a zpravidla řídí jednání zastupitelstva a rady obce
- Spolu s místostarostou nebo s jiným radním podepisuje právní předpisy obce

¹⁰ KOLEKTIV AUTORŮ. *Práva občanů obce*. Praha, 2011, s. 9-12.

¹¹ KADEČKA, S. *Právo obcí a krajů v České republice*. Praha, 2003, s. 139.

¹² HORZINKOVÁ, E., NOVOTNÝ, V. *Základy organizace veřejné správy v ČR*. Plzeň, 2010, s. 139-141.

¹³ KADEČKA, S. *Právo obcí a krajů v České republice*. Praha, 2003, s. 140.

¹⁴ HORZINKOVÁ, E., NOVOTNÝ, V. *Základy organizace veřejné správy v ČR*. 2. vyd. Plzeň, 2010, s. 149-150.

- Má právo pozastavit výkon usnesení rady obce, má-li za to, že je nesprávné
- Přijímá písemnou rezignaci člena zastupitelstva na jeho mandát
- Plní úkoly volebního orgánu podle zákona o volbách
- Je předsedou povodňové komise
- Jmenuje bezpečnostní radu obce

Místostarosta, volený zastupitelstvem obce, zastupuje starostu v době jeho nepřítomnosti nebo v době, kdy starosta nevykonává funkci.¹⁵

Obecní úřad tvoří starosta, místostarosta, tajemník obecního úřadu a zaměstnanci obce zařazení do obecního úřadu. V čele obecního úřadu stojí starosta. Rada obce může zřizovat pro jednotlivé úseky činnosti odbory a oddělení. Obecní úřad je orgánem obce, za kterou může jednat, ale není samostatným subjektem práva, tedy nemůže nabývat práva a povinnosti.¹⁶

Výbory obce zřizuje zastupitelstvo obce. Ze zákona zastupitelstvo obce musí zřídit vždy **kontrolní** a **finanční** výbor, a v obcích, kde podle posledního sčítání lidu žije více než 10 % občanů hlásící se k jiné národnosti než české, se zřizuje **výbor pro národnostní menšiny**. Výbory se scházejí podle potřeby a ze své činnosti se zodpovídají zastupitelstvu obce. Předsedou výboru je vždy člen zastupitelstva. Počet členů výboru je vždy lichý, a z logiky věci vyplývá, že jeho nejmenší počet musí být tři. Finanční výbor kontroluje hospodaření s finančními prostředky a majetkem obce. Kontrolní výbor kontroluje usnesení zastupitelstva obce a rady obce a dodržování právních předpisů na úseku samostatné působnosti. Členem kontrolního výboru nemůže být starosta, místostarosta, tajemník obecního úřadu ani osoba zabezpečující rozpočtové a účetní práce na obecním úřadu.¹⁷

¹⁵ KADEČKA, S. *Právo obcí a krajů v České republice*. Praha, 2003, s. 140.

¹⁶ HORZINKOVÁ, E., NOVOTNÝ, V. *Základy organizace veřejné správy v ČR*. 2. vyd. Plzeň, 2010, s. 153.

¹⁷ HORZINKOVÁ, E., NOVOTNÝ, V. *Základy organizace veřejné správy v ČR*. 2. vyd. Plzeň, 2010, s. 160-161.

3 OBEC ČENKOV

Obec Čenkov patří do správního obvodu obce s rozšířenou působností Příbram, Středočeský kraj. Obec s rozlohou 902 ha se řadí mezi větší obce (ve správním obvodě Příbram leží 75 obcí a Čenkov v něm zaujímá 21. místo),¹⁸ ale s počtem 386 obyvatel (k 31. 12. 2013)¹⁹ patří mezi menší obce.

Obrázek č. 1: Poloha obce Čenkov ve správním obvodě Příbram²⁰

3.1 Základní údaje

Obec se nachází 10 km severovýchodním směrem od bývalého okresního města Příbram, ve Středočeském kraji. Obec spadá pod obec s rozšířenou působností Příbram. Správní území obce je tvořeno katastrálním územím obce Čenkov se samotou Komorsko.

Obec se rozprostírá v údolí nepravidelně po obou stranách říčky Litavky. Samota Komorsko leží mezi Starým Vrchem (620 m. n. m) a Pískem (690 m. n. m). Obec katastrálně sousedí s obcemi Běštín, Bratkovice-Dominikální Paseky, Hluboš,

¹⁸ ČSÚ. Katastrální výměry a počty obyvatel v obcích SO ORP Příbram. [online]. 2012 [cit. 2012-11-22]. Dostupné z WWW: <http://www.czso.cz/xs/redakce.nsf/i/katastralni_vymery_a_pocty_obyvatel_v_obcich_so_orp_pribram>.

¹⁹ Rozhovor s panem Václavem Volkem, místostarostou obce Čenkov, ze dne 17. 1. 2013.

²⁰ ČSÚ: Příbram s názvy obcí. [online]. 2012 [cit. 2012-10-22]. Dostupné z WWW: <http://www.czso.cz/xs/redakce.nsf/i/pribram_s_nazvy_obci>.

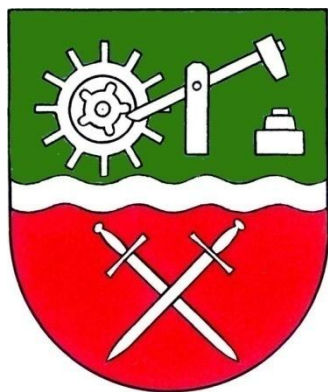
Pičín, městysem Jince, městem Hostomice a vojenským újezdem Brdy.²¹ Nadmořská výška katastru se pohybuje mezi od 378 m. n. m.²² u toku Litavky až po 690 m. n. m. na vrchu Písek.

Územím obce Čenkov je vedena silnice II. třídy a to silnice II/118 Příbram – Zdice. Na silnici II. třídy jsou pak napojeny místní komunikace. Obcí také vede železniční jednokolejná trať č. 200 Zdice – Protivín.

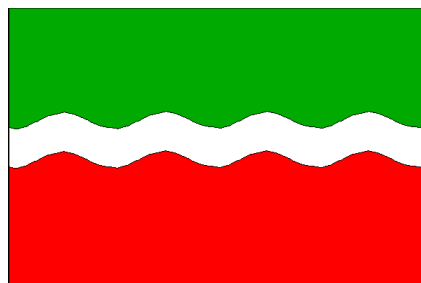
Katastr obce po pravém břehu Litavky se zdvihá od údolí rokle V zabitém až na Holý Vrch (631 m. n. m), Provazec (639 m. n. m), pak klesá na silnici III. třídy Buková – Hostomice. Poté pokračuje po úbočí vrchu Písek směrem k Běštínu, odtud se vrací přes rozcestí Křižatky k Litavce. Po levém břehu říčky tvoří hranice obce úbočí hřbetu Slonovec a za ním silnice II. třídy až k odbočce k jineckým kasárnám. Odtud vede přes koleje jineckého nádraží okolo rybníka Kopáčov k Litavce. Některé části obce mají svůj místní název - „Mikádo“, „Amerika“, „Rafanda“, „Děvín“.

Obec Čenkov je oprávněna používat znak i prapor. Byly vytvořeny podle návrhu spisovatele Jana Čáky.²³

Obrázek č. 2: Obecní znak²⁴

Obrázek č. 3: Obecní prapor²⁵

²¹ Publikace dat ISKN. [online]. 2012 [cit. 2012-10-12]. Dostupné z WWW: <<http://sgi.nahlizenidokn.cuzk.cz/marushka/default.aspx?themeid=3&&MarQueryId=6D2BCEB5&MarQParam0=619451&MarQParamCount=1&MarWindowName=Marushka>>.

²² KOLEKTIV AUTORŮ. *Monografie Hořovicka a Berounska díl VI*. Praha, 1931, s. 82.

²³ Rozhovor s panem Václavem Volkem, místostarostou obce Čenkov, ze dne 17. 1. 2013.

²⁴ Čenkov. [online]. 2012 [cit. 2012-10-22]. Dostupné z WWW:

<<http://cs.wikipedia.org/wiki/Čenkov>>.

²⁵ Čenkov. [online]. 2012 [cit. 2012-10-22]. Dostupné z WWW:

<<http://cs.wikipedia.org/wiki/Čenkov>>.

3.2 Historie obce

3.2.1 První zmínka

Nejstarší písemná zmínka o obci Čekov v přehledech a oficiálních dokumentech se uvádí sice rok 1454, ale první písemná zmínka pochází již z roku 1368, jak je dokazováno níže.

První zmínku o Čekovu uvádí Monografie Hořovicka a Berounska díl I. uvádí rok 1228: „V zakládací listině kláštera sv. Jiří na hradě pražském z roku 1228 se jmenuje Čekov, Borek a Otmíče.“²⁶ Nejedná se však o naši obec, nýbrž o obec stejného jména 15 km od Karlína.²⁷ Tato obec je dnes částí obce Odolena Voda.²⁸

„Pokud bylo zjištěno, připomíná se obec Czenkow roku 1368, kdy spolu s Jivinou, Drozdovem a Občovem byla darována panem Zbyňkem Zajícem z Hasenburka, též Zámorským zvaným, klášteru na Ostrově (u Svaté Dobrotivé - nyní Zaječov). Později byl při prodeji (kým a komu, není známo) vymíněn roční úrok na věčné časy v Čekově v částce 14 kop českých grošů. Tato věčnost netrvala asi dlouho, protože již kolem roku 1400 patřila ves k jineckému zboží a s ním bývala dále prodávána a darována.“²⁹ Toto je psáno v Monografii Hořovicka a Berounska, díl VI, jako zdroj je uváděn A. Sedláček. Zde je patrně počátek nepřesného určení první písemné zmínky o obci Čekov. Jde o chybný zdroj, neboť František Másler ve své knize o Čekovu píše: „Podrobným studiem uvedeného díla Aug. Sedláčka se nikde nenašla zmínka o letopočtu 1368.“³⁰ Takto pravděpodobně postupovali i ostatní badatelé. Ovšem ke vsi Drozdov, která je zmiňována s Čekovem, se stejný díl Monografie na straně 96 zmiňuje o letopočtu 1368, kde se používá stejná citace. Pouze nejsou vyjmenovány ostatní vsi. Jako pramen se uvádí: „Drachovský, Obr. zbirov. 1885, str. 51.“³¹ Ze stejného zdroje vychází pravděpodobně i Jan Čáka v knize Obrázky z Podbrdka na straně 148: „Například k němu od roku 1368 patřil Čekov a Občov.“³² Jeden ze zdrojů je uveden Drachovský, Obrazy zbirožské, Tábor, 1885, s. 51 – 53.

²⁶ KOLEKTIV AUTORŮ. *Monografie Hořovicka a Berounska díl I.* Praha, 1928, s. 168.

²⁷ MÁSLER, F. *Ze starých letopisů i z nedávna, Čekov a okolí.* Čekov, 1998, s. 38-39.

²⁸ Odolena Voda: Z historie Čekova. [online]. 2012 [cit. 2012-10-22]. Dostupné z WWW: <<http://www.odolenvoda.cz/cs/o-odolene-vode/historie/z-historie-cenkova/>>.

²⁹ KOLEKTIV AUTORŮ. *Monografie Hořovicka a Berounska díl VI.* Praha, 1931, s. 85.

³⁰ MÁSLER, F. *Ze starých letopisů i z nedávna, Čekov a okolí.* Čekov, 1998, s. 38.

³¹ KOLEKTIV AUTORŮ. *Monografie Hořovicka a Berounska díl VI.* Praha, 1931, s. 96.

³² ČÁKA, J. *Obrázky z Podbrdka.* Beroun, 1997, s. 148.

V knize *Obrazy zbirovské* od Antonína Drachovského, uložené v knihovně Národního muzea v Praze, se na straně 51 píše: „R. 1368 rozmnožil Zbyněk, zakladatel Hasenburka, nazvaný Zamořský, nadání kláštera, darovav jemu 100 kop grošů k stavbě kostela, půl vesnice Jiviny, šest hřiven věčného platu na Drozdově, 100 kop za dvůr v Oběžově a na Čenkově 14 kop věčného platu a vystavěl věž na konventě.“³³

Letopočet 1368 lze tedy relevantně považovat za první, kdy se objevuje první písemná zmínka o obci Čenkov.

Další zmínka o Čenkovu pochází z roku 1454: „Po smrti posledního jineckého vladky Aleše z Jinec přešlo toto dominium jako odúmrt' na krále (Ladislava Pohrobka). Jak je psáno v českých dvorských deskách: roku 1454 si vyprosili Jan ze Ctěnic a jeho matka Barbora na českém králi Ladislavu Jince i vsi, Velikou (zřejmě Velcí), Křešín, Čenkov (Čenkov), Komorsko, Rájce a Rejkovice.“³⁴

Ovšem první písemná zmínka o místě ležící v čenkovském katastru pochází už z 11. století. Jedná se o zaniklou ves Komorsko, která pravděpodobně vyhořela koncem 15. století a poté nebyla obnovena. Monografie Hořovicka a Berounska díl I. uvádí první zprávu o Komorsku v souvislosti se založením Vyšehradské kapituly: Vyšehradský kostel má v zakládací listině z roku 1088 (ale napsanou asi až v polovině XII. století) zapsané z 80 jiných vesnic, tyto vsi v našem kraji: Na Tetíně vlastnil vyšehradský klášter dvorníka Děvana s matkou jeho Miřenou a Dědačem, v **Komorsku** (zaniklé vsi u Jinec) je jmenován jako poddaný **Milka**.³⁵

Tuto zmínku podporuje archeologický průzkum: „Na jižním svahu vrchu Písku prý bývala v pohanských dobách vesnice, čemuž nasvědčují nálezy z této doby.“³⁶ „Zaniklá středověká vesnice Komorsko se nachází na jihovýchodním svahu Hřebenů v lesích asi tři kilometry jižně od Běštína a jeden kilometr východně od Čenkova, v nadmořské výšce kolem 580 m. Do Komorska ústily čtyři cesty, od západu, severovýchodu, jihozápadu a jihovýchodu. Nejdůležitější byla pravděpodobně cesta západní, která vedla do Čenkova. Lokalita Komorsko představuje průměrně velkou vrcholně středověkou vesnici. V současné době viditelné relikty intravilánu vsi zabírají

³³ DRACHOVSKÝ, A. *Obrazy zbirovské*. Tábor, 1885, s. 51.

³⁴ BERÁNEK, J. *Jince dějiny obce*. 2.vyd. Příbram, 2005, s. 16.

³⁵ KOLEKTIV AUTORŮ. *Monografie Hořovicka a Berounska díl I*. Praha, 1928, s. 167 - 168.

³⁶ KOLEKTIV AUTORŮ. *Monografie Hořovicka a Berounska díl VI*. Praha, 1931, s. 84.

plochu asi 160 x 100 m.³⁷ Vesnička zanikla požárem v 15. stol. Dnes je na tomto místě umístěno několik symbolických kamenů a pamětní deska, která zobrazuje rozmístění tehdejších usedlostí.³⁸

Obrázek č. 4: Pamětní deska na Komorsku³⁹

V katastru obce se také pravděpodobně nacházela ves Rájce: „U Čenkova, kde se říkalo Na Sklepích nebo též na Malinově louce, stávala ves Rájce, která se připomíná v roce 1454.“⁴⁰ Na místech pod Slonovcem, kde se říká na Malinově louce, našel zmíněný Zikán rovněž popelnici a daroval ji pražskému muzeu. Stávala tam podle starého vypravování vesnice. Je ještě patrné podle hrbolů země, kde stávala jednotlivá stavení. Našly se tam při kopání střepiny různých nádob. Snad to byla vesnice Rájce. O vsi je zaznamenáno ještě v 17. století: Začátkem 16. století se připomínají na jineckém panství majitelé Pešíkové z Komárova a to roku 1521 Václav, 1533 Jan, 1544 Mikuláš, jenž prodal své zboží tvrz Jince, dvůr a ves Rájce, Čenkov, Velkou, Křešín,

³⁷ Lochovice. [online]. 2013 [cit. 2013-02-09]. Dostupné z WWW: <<http://obec-lochovice.cz/?s=komorsko&x=29&y=13>>.

³⁸ Zdroj: Vlastní – Pamětní deska na Komorsku. 14. 10. 2012.

³⁹ Zdroj: Vlastní. 14. 10. 2012.

⁴⁰ KOLEKTIV AUTORŮ. *Monografie Hořovicka a Berounska díl I.* Praha, 1928, s. 170.

Novou Ohrazenici, Rejkovice, Běřín, dvůr Hejdov, dvůr a ves Rpety za 20 000 kop míš. roku 1602 Ctiboru Malovcovi z Chýnova a na Svatém Poli.⁴¹

Jak bylo zmíněno výše ves Czenkow patřila okolo roku 1400 již pod jinecké zboží, tedy byly zaznamenávány majetková práva do její gruntovní knihy:

„Sstepan Ssot(jinak Kotík) – koupil ten grunt r. 1591. (*Letha 1627 kaupil ten grunt Jirzik Niemecz Jirzikowi synu swemu...*).“⁴² (Niemecz – Kolarz)

Wondrzej Hrkal – koupil ten grunt r. 1605 od Jana Pilata.

Urban Mlinarz – mlynář, po jeho smrti převzal mlýn r. 1616 jeho nejstarší syn Matěj.

Wassek Buchtele – tento grunt převzal r. 1650 Pavel Dlouhý.

Jan Hromadka – má grunt zaplacený, r. 1650 se na něm uvádí Anděl.

V této gruntovní knize jineckého zboží z 16. a 17. století je uvedena obec pod jménem Czenkow. Z těchto gruntů do dnešních dnů existují na stejném místě grunt Wondrzeje Hrkala dnes čp. 28, grunt Wasska Buchtele byl zbourán čp. 18, a grunt Jana Hromadky, na němž se uvádí r. 1650 Vít Anděl – dnes čp. 26, je v držení tohoto rodu až do současnosti. Podle soupisu poddaných dle víry ze 4. února 1651 se v Čenkově uvádějí sedláci Jan Hrkal, Matěj Kolář, Jíra Dlouhý a chalupník Vít Anděl. Je zde uveden jeden mlýn patřící k jineckému statku. Celkem zde žilo 19 osob starších 10 let.⁴³

Další písemný záznam o Čenkovu v knize Františka Máslera je z roku 1777. Jedná se o povinnosti robotníků z Čenkova: Jan Zárybnický z čp. 18 a Josef Dlouhý z čp. 20 měli potažnou robotu s 1 koněm tři dni (Zárybnický byl rychtářem). Václav Hrkal z čp. 28 robotoval s 2 koni tři dni a měl 1 den pěší roboty. Václav Kafka z čp. 25 měl půl dne pěší roboty. Vdova Andělova z č. 26 měla dva a půl dne pěší roboty. Tato roboty byla zapsána do rejstříku, který byl základem robot až do roku 1848.⁴⁴

3.2.2 Čenkovské bitvy

Pravděpodobně v bezprostředním okolí dnešní obce se odehrály dvě krvavé bitvy. K první bitvě došlo 8. září 1422 mezi příbramskými husity vedené hejtmanem Alšíkem a katolickým vojskem Hanuše z Kolovrat.

Tři sta pěších a osmnáct jezdců na straně husitů proti sto čtyřem jezdcům Hanuše z Kolovrat. Třicet husitů zůstalo na bojišti zabitých, šestnáct šlechticů a sto patnáct měšťanů zajatých a odvedených do vězení na Hanušův hrad Libštejn nad

⁴¹ KOLEKTIV AUTORŮ. *Monografie Hořovicka a Berounska díl VI.* Praha, 1931, s. 85 - 86.

⁴² KOLEKTIV AUTORŮ. *Monografie Hořovicka a Berounska díl VI.* Praha, 1931, s. 86.

⁴³ MÁSLER, F. *Ze starých letopisů i z nedávna, Čenkov a okolí.* Čenkov, 1998, s. 103-105.

⁴⁴ MÁSLER, F. *Ze starých letopisů i z nedávna, Čenkov a okolí.* Čenkov, 1998, s. 71.

Berounek. Kronika Bartoška z Drahenic o místě, kde se bitva strhla, říká jen to, že to bylo někde v okolí Hluboše. Lidové podání, že to bylo v dolině Litavky, kde do ní teče potok, podpořily nálezy. Za přestavby staré železářské pece v 17. století, která v tom místě stávala, našly se rezaté polámané meče, nože, hroty šípů a podkovy. Na další nálezy se přišlo na počátku 19. století, při stavbě odpadní strouhy z hamru, i roku 1853 při obnově hráze rybníka.⁴⁵

Vzpomínku na bitvu připomíná památník u silnice proti pravému břehu rybníka, postavený roku 1876 místním písmákem Janem Nepomukem Zykánem.

Obrázek č. 5: Památník na husitskou bitvu⁴⁶

Druhá bitva se datuje na začátek března 1611. Pasovští žoldáci při ústupu do Bavorska drancovali a loupili, vraždili. Hejtman Podbrdského kraje shromáždil dobrovolníky z řad sedláků a měšťanů. Pasovské ustupující směrem na Příbram někde před Hluboší, (patrně opět v příhodném ústí brdské soutěsky) napadl. Bylo pobito okolo dvou set padesáti pasovských žoldáků, ale i mnoho dobrovolníků. Těla nepřátel zahrabali obyvatelé okolních vsí do boční rokle, již zůstal název „V zabitých“.⁴⁷

⁴⁵ ČÁKA, J. *Toulání po Brdech*. Praha, 1986, s. 94 – 95.

⁴⁶ Zdroj: Vlastní. 25. 9. 2012.

⁴⁷ DVOŘÁK, O. *Litavka, řeka skrytých pokladů*. Beroun, 2007, s. 62.

A co se stalo s pasovským vojskem? To se po svém ústupu od Prahy rozpadlo na řadu oddílů, které se vydali směrem do jižních Čech, kde drancovali jihočeská panství.⁴⁸

Vpád Pasovských popisuje Monografie Hořovicka a Berounska díl I. takto: „Biskup (pasovský - Leopold) sebral 13 000 branných a vtrhl do Rakous a odtud do Čech. Marně dobývali Tábora, a tak táhl (biskup Pasovský Leopold) přes Příbram, podél Litavky přes Jince, Lochovice, Zdice a Beroun...Obsadili Beroun a táhli ku Praze... V noci z 10. na 11. března vytáhla pasovská jízda z Malé strany... K večeru (11. března od Berouna) ...prchali k Budějovicům.“⁴⁹

V knize Václava Junka „Pasovský případ Rudolfa II.“ se dozvíme o cestě pasovské armády, která vtrhla do Čech přes České Budějovice, Tábor, Příbram, podél Litavky přes Jince, Beroun až do Prahy. Tento pramen výše uvedená fakta v hrubých obrysech potvrzuje a doplňuje. Ústup pasovských se udál více směry, ale hlavní voj se vracel stejným směrem podél říčky Litavky, tedy nutně opět přes Čenkov. Zmiňuje menší bitvu někde před Příbramí, kde ozbrojení sedláci vedené místní šlechtou napadli pasovské.⁵⁰

3.2.3 Hutě a Hamry, mlýny, továrna

Podbrsko byl kraj, který se bral od Karlštejna až po Plzeň.⁵¹ Od svého vzniku v 15. století byl významnou železářskou oblastí v zemi. V roce 1753 podle historika železářství Gustava Hofmanna výroba kujného železa tvořila 85% zemské produkce.⁵²

Místa podél Litavky mělo k tomu dobré předpoklady. Vodu, naleziště železné rudy a dostatek dřeva v podobě hlubokých lesů na pálení dřevěného uhlí. Podle pověsti stál v Čenkově hamr Bílá huť už v době husitských válek, roku 1429 byl od Táboritů vypálen, poté opraven a podle bílé barvy dostal jméno.⁵³ První zmínky o hutích ze sousedních obcí jsou např. z „roku 1390, kdy byla vydána listina králem Václavem IV. dvěma podnikatelům, Jaklínu ze Strašic a Mikuláši z Radnic, aby obnovili jineckou železnou huť,⁵⁴ a písemný doklad o huti v Bratkovicích je z roku 1542, kde je označená

⁴⁸ PALBA, CZ. *Vpád Pasovských do Čech aneb pád císaře Rudolfa II.* [online]. 2010 [cit. 2012-10-14]. Dostupné z WWW: < <http://www.palba.cz/viewtopic.php?t=4251> >.

⁴⁹ KOLEKTIV AUTORŮ. *Monografie Hořovicka a Berounska díl I.* Praha, 1928, s. 212.

⁵⁰ JUNEK, V. *Pasovský případ císaře Rudolfa II.* Brno, 2011, s. 66-112.

⁵¹ ČÁKA, J. *Toulání po Brdech.* Praha, 1986, s. 93.

⁵² ČÁKA, J. *Podbrdskem od městečka k městu.* Praha, 1988, s. 54.

⁵³ MÁSLER, F. *Ze starých letopisů i z nedávna, Čenkov a okolí.* Čenkov, 1998, s. 54.

⁵⁴ BERÁNEK, J. *Jince dějiny obce.* 2. vyd. Příbram, 2005, s. 14.

jako pustá,⁵⁵ a tedy není vyloučeno, že pověst o Bílé huti je pravdivá. Tuto pověst může podporovat i naleziště železné rudy nedaleko nad hutí podél vrcholů Velké a Malé Baby a na jižním svahu Písku.⁵⁶

První písemné záznamy o Bílé huti z roku 1650 mluví o hamru,⁵⁷ který byl přestavěn na počátku 18. století na vysokou pec, aby se z něj po roce 1785 stal opět hamr.⁵⁸ Další hamr stával u rybníka Kopáčova až do roku 1867, kdy byl také změněn na mlýn, později sloužil jako lesovna,⁵⁹ poté ubytovna a nakonec roku 1962 byla budova zbourána.⁶⁰

Jaký rozdíl byl mezi hutí, hamrem a vysokou pecí?

„Středověká pec, huť“ – pec z kamene s použitím měchů, pec zvaná vlčí, dýmačka. Topilo se v ní dřevěným uhlím a vytavením se získala železná hrouda, kterou dál zpracovával hamr.

Hamr – bylo stavení na potoce podobné mlýnu. Vodní kolo zdvihalo obrovské kladivo, které dopadalo na kovadlinu a hrouda železa se přeměnila na železné pruty (šíny).

Vysoká pec – vynalezena na sklonku 16. století, zde se tavilo nepřetržitě, výsledkem byla tekutá litina, která se z pece vypouštěla do forem.⁶¹

„Bílá huť jako hamr přestal pracovat kolem roku 1867, kdy se z něj stala zámečnická dílna.“⁶² O rok později ji majitel hořovického a jineckého panství kníže Vilém z Hanau pronajímá majiteli obchodu s železářským zbožím Hermannu Jeittelesovi. Zpočátku se pokračovalo ve výrobě ručně kovaných cvočků a hřebíků, později výroba závěsů oken, dveří, dveřní zámky, plechové sporáky i kamna. Výsledek úspěšného podnikání se projevil zvyšováním stavu zaměstnanců z původních 15 na 70 po šesti letech. V roce 1882 začala firma „Hermann Jeitteles a syn“ stavět uprostřed Čenkova nové tovární objekty. Postupně tam bylo přestěhováno zařízení z Bílé hutě. Při požáru v květnu 1913 bylo zničeno zařízení hamru a byla zde vybudována vodní elektrárna. Zásobovala elektrickou energií nejen závod, ale i do 1. května 1928 celou

⁵⁵ ČÁKA J. *Toulání po Brdech*. Praha, 1986, s. 111.

⁵⁶ KOLEKTIV AUTORŮ. *Monografie Hořovicka a Berounska díl III*. Praha, 1928, s. 261.

⁵⁷ ČÁKA, J. *Toulání po Brdech*. Praha, 1986, s. 111.

⁵⁸ BERÁNEK, J. *Jince dějiny obce*. 2. vyd. Příbram, 2005, s. 25-26.

⁵⁹ KOLEKTIV AUTORŮ. *Monografie Hořovicka a Berounska díl VI*. Praha, 1931, s. 87.

⁶⁰ MÁSLER, F. *Čenkov - ze starých letopisů, z nedávna i dnes*. Pičín, 1994, s. 17.

⁶¹ ČÁKA, J. *Toulání po Brdech*. Praha, 1986, s. 111-112.

⁶² KOLEKTIV AUTORŮ. *Monografie Hořovicka a Berounska díl VI*. Praha, 1931, s. 86.

obec.⁶³ Po druhé světové válce budova ještě sloužila na čas místnímu zemědělskému družstvu, poté chátrala a v letech 1966 a 1967 byla provedena její demolice.⁶⁴

V roce 1921 se firma změnila na akciovou společnost Moritz Arndt. Továrna se postupně rozrůstala a ještě před krizí ve třicátých letech zde pracovalo 818 zaměstnanců. Výrobní program od dvacátých let se rozšířil např. o jízdní kola, díly do automobilů, plechové sudy. Za 2. světové války byla postavena kovárna a další příslušenství. Vyráběly se hlavně součástky pro zbrojní průmysl. Po druhé světové válce byl závod znárodněn a postupně přejmenováván a od roku 1972 se jmenuje Čenkovské strojírny. Spolu se změnami jmen se mění i výrobní programy. Nosným programem se stávají křesla do letadel a později elektromagnetické ventily. Podnik v osmdesátých letech minulého století zažíval svůj vrchol. Zaměstnával 882 zaměstnanců v roce 1988.⁶⁵

Po listopadu 1989 se závod opět stává akciovou společností. Špatně nastavená restrukturalizace má za následek omezování výroby a propouštění. Podnik zažívá zlé časy a v roce 1994 je na něj vyhlášen konkurs a ukončena výroba. Postupným rozprodáváním částí závodu vznikají nové firmy a začíná se psát jiná historie.

3.2.4 Osobnosti, které se zapsali do Čenkovské historie

Do historie obce se zapsalo několik významných osobností, ať už svou prací, životem v obci, pobytem či svojí návštěvou.

Jan Nepomuk Zykán (1818 Borotice -1884 Bratkovice) – amatérský archeolog a básník se přiznal do Čenkova v roce 1837. Spolu s místními básníky Jakubem Hrkalem a Václavem Voříškem vytvořili spisek Čenkovská kaplyčka, kam napsali vše, co se o minulosti svého kraje dozvěděli. Jako amatérský archeolog sbíral bronzy, keramiku i zkameněliny. Kopal i na místě husitského bojiště, odkud nashromáždil sbírku nálezů. Poté byl přesvědčen o tom, že bitva zde proběhla. V roce 1876 zde postavil pomníček s husitským kalichem jako připomínku památné bitvy. Na svých toulkách prý k němu zavítal i básník Karel Jaromír Erben.⁶⁶Jediný rukopis dochovaný od něj je Wěrný Obraz Historický Děguw w okolních Místech Bérauna a Přjbro(ské)

⁶³ MÁSLER, F. *Čenkovská továrna, dělnické hnutí a účast zaměstnanců na řízení závodu 1884 – 1994*. Čenkov, 1999, s. 7-37.

⁶⁴ MÁSLER, F. *Ze starých letopisů i z nedávna, Čenkov a okolí*. Čenkov, 1998, s. 112.

⁶⁵ MÁSLER, F. *Čenkovská továrna, dělnické hnutí a účast zaměstnanců na řízení závodu 1884 – 1994*. Čenkov, 1999, s. 7-37.

⁶⁶ ČÁKA, J. *Toulání po Brdech*. Praha, 1986, s. 96-99.

Hoře, tež domácy Powěsti w Okolí a Hornate položení Czenkowa. (Knihovna NM, odd. rukop., sign. VF 32. Svazek 17x11 cm, XXI + 910 str. Zakoupen pro NM r. 1902).⁶⁷

Mezi významné osobnosti, které žili v obci, patří rodina Hanušových.

Profesor filosofie ve Lvově, Olomouci a v Praze, filosof **Ignác Jan Hanuš** (1812 Praha – 1869 Praha). Od roku 1860 až do své smrti byl ředitelem pražské Universitní knihovny.⁶⁸ Byl jedním z důvěrníků Boženy Němcové při psaní *Babičky*. Němcová se s ním seznámila v září roku 1850. I. J. Hanuš se svojí ženou Laurou patřili mezi její nejbližší přátele.⁶⁹ V Čenkově vlastnili dům čp. 46 a trávili zde mnohé letní pobyty. Zde je navštívila Božena Němcová i Karolína Světlá se svým mužem. Paní **Laura Hanušová** (1817–1892) po smrti svého manžela žila trvale v Čenkově, kam za ní jezdily i její dvě dcery Klementina a Dora. Pohřbena je na hřbitově v Jincích.⁷⁰

Klementina Hanušová (1845 Lvov – 1918 Praha) Učitelka tělocviku a odborná spisovatelka. Byla spolupracovnicí zakladatelů sokolských jednot Tyrše a Fügnera. Klementina Hanušová se zaměřila na propagování ženského tělocviku, napsala několik odborných článků a knih věnovaných dětskému a dívčímu tělocviku. Stala se jednou ze zakladatelek Amerického klubu dam, který vznikl na popud Vojty Náprstka. Mezi nejznámější spoluzakladatelky patřily Karolína Světlá, Sofie Podlipská, Eliška Krásnohorská, Marie Riegrová st. a ml.⁷¹

Pravděpodobně po smrti své matky Laury Hanušové Klementina a Dora uskutečnily myšlenku založit Čtenářskou besedu. Klementina vlastnila v té době dům čp. 63, který si nechala vystavět pro sebe jako letní sídlo a spolu se sestrou Dorou dům čp. 46, zděděný po matce. Definitivní rozhodnutí přišlo 15. září 1895, kdy Klementina převedla na obec Čenkov dům čp. 63 s podmínkou umístění Čtenářské besedy v tomto domě spolu s knihovnou. Od té doby zde sídlila i obecní úřadovna až do roku 1929.⁷²

Dora Hanušová (1841 Lvov - 1920 Praha), spisovatelka, překladatelka. Dcera profesora I. J. Hanuše Dora byla od útlého mládí přítelkyní jediné dcery Boženy

⁶⁷ MÁSLER, F. *Kroniky a kronikáři*. Čenkov, 1997, s. 16.

⁶⁸ Ignác Jan Hanuš. [online]. 2012 [cit. 2012-09-12]. Dostupné z WWW: <<http://www.phil.muni.cz/fil/scf/komplet/hanusi.html>>.

⁶⁹ Muzeum Boženy Němcové. [online]. 2012 [cit. 2012-09-12]. Dostupné z WWW: <<http://www.muzeumbn.cz/rejstrik-okolo-bn-2/>>.

⁷⁰ MÁSLER, F. *Čtenářská beseda a knihovna 1892-1992*. Čenkov, 1997, s. 5.

⁷¹ SECKÁ, M. *Vojta Náprstek – vlastenec, sběratel, mecenáš*. Praha, 2011, s. 134-152.

⁷² MÁSLER, F. *Čtenářská beseda a knihovna 1892-1992*. Čenkov, 1997, s. 5-6.

Němcové Dory (1841 Polná – 1920 Jičín). Obě dívky se ve věku 22 let staly učitelkami ručních prací na nově založené vyšší dívčí škole v Jičíně. Zatímco Dora Němcová zůstala v Jičíně neprovdána a svázána povinností celibátu učitelek až do své smrti, slečna Hanušová Jičín zanedlouho opustila a provdala se.⁷³

Po přestěhování do Prahy přispívala do ženských časopisů *Lady*, *Ženské listy*, nejčastěji pod pseudonymem Bohdana Ivanová. Překládala z angličtiny, např. Dickense, (jako první přeložila do češtiny knihu *David Copperfield* roku 1903)⁷⁴, Scotta, Irwinga a napsala několik původních novel a cestopisů. Jedna z průkopnic feministického hnutí u nás, zakladatelka Dámského kruhu.⁷⁵

Bohumil Janda (1900 Praha - 1982 Praha) byl český nakladatel. Jako osmnáctiletý v pražské čtvrti Zlíchov zakládá nakladatelství Sfinx. V roce 1919 vydává první tituly o židovské kabale a indické mystice. Knihy zaznamenaly velký úspěch. Mezi lety 1919 a 1949 vydalo nakladatelství Sfinx více než 800 knižních titulů.⁷⁶ Po roce 1948 byla v nakladatelství Sfinx zavedena národní správa a následujícího roku došlo k jejich likvidaci. Janda přišel o práci, uchýlil se tedy na venkov a několik let vypomáhal jako lesní dělník. Do Prahy se vrátil teprve roku 1956, kdy byl povolán do nově ustavené Encyklopedické kanceláře Československé akademie věd. Působil zde šestnáct let.⁷⁷ Pan Janda vlastnil v Čenkově chatu čp. 118, nyní čp. 7. Každým rokem věnoval knihy ze svého vydavatelství místní knihovně.⁷⁸

Letní sídlo v Čenkově měl i prof. MUDr. **Vítězslav Janovský**⁷⁹ (1847 Praha - 1925 Praha, zvaný také Viktor Janovský) byl český lékař se specializací v oboru dermatovenerologie a historik lékařství, dvorní rada. Habilitoval se z dějin lékařství jako první český lékař a z epidemiologie na pražské lékařské fakultě (1872), převzal

⁷³ Nové Noviny. ÚLEHLA, V. *O budově jičínské polikliniky a místě, kde stojí*. Nové Noviny č. 34/30. 25. 8. 2000, str. 11. [online]. 2012 [cit. 2012-10-12]. Dostupné z WWW: <<http://www.jicinsko.cz/nn/00/34/nn034-b.htm>>.

⁷⁴ ČESKÝ-JAZYK.cz. *Dickens Charles*. [online]. 2004 [cit. 2012-09-12]. Dostupné z WWW: <<http://www.cesky-jazyk.cz/ctenarsky-denik/charles-dickens/david-copperfield.html>>.

⁷⁵ Římskokatolická farnost u kostela sv. Prokopa. [online]. 2008 [cit. 2012-09-12]. Dostupné z WWW: <http://www.farnost-zizkov.cz/index.php?id_clanek=1796>.

⁷⁶ Alfa Nakladatelství. *Od nakladatelství Sfinx k Alfa*. [online]. 2012 [cit. 2012-09-12]. Dostupné z WWW: <http://www.alfaknihy.cz/alfa.php?id_sekce=9>.

⁷⁷ Euro.e15.cz. Šimek, R. *Podnikatel Janda založil za první republiky nakladatelství Sfinx*. [online]. 2010 [cit. 2012-10-14]. Dostupné z WWW: <<http://euro.e15.cz/profit/podnikatel-janda-zalozil-za-prvni-republiky-nakladatelstvi-sfinx-898578>>.

⁷⁸ MÁSLER, F. *Čenkov - ze starých letopisů, z nedávna i dnes*. Pičín, 1994, s. 9.

⁷⁹ KOLEKTIV AUTORŮ. *Monografie Hořovicka a Berounska díl VI*. Praha, 1931, s. 91.

roku 1882 oddělení kožní a venerické jako primář. R. 1883 jmenován mimořádným profesorem a od 1. 10. 1883 přednostou kliniky a současně ředitel České dětské nemocnice v Praze. R. 1916/17 byl rektorem univerzity, v letech 1917/18 prorektorem UK a r. 1918 odešel do výslužby. Byl prvním prezidentem Československé dermatologické a venerologické společnosti.⁸⁰ V Čenkově vlastnil dům čp. 59, ve kterém pobýval vždy celé letní prázdniny. V době svého pobytu, byl-li požádán o pomoc, každému vyhověl. Zastupitelstvo obce se 4. listopadu 1917 usneslo jmenovat profesora Janovského čestným občanem obce.⁸¹

Karel Kratochvíl – narodil se v roce 1855 v Čenkově. Vyučil se zámečnickem, a pracoval ve Škodových závodech v Plzni. Jako přední montér pracoval v Palestině, Rumunsku, Španělsku, na Kavkaze. První světová válka jej zastihla v Rusku. Po válce se vrací domů. Zveršoval četné pověsti z okolí Čenkova, jež se rozšířili opisováním. Některé básně byly otištěny ve sborníku Krajem Horymírovým a v tělocvičném věstníku.⁸²

Franta Župan (vl. jménem František Procházka) – rodák z obce Běštín, která sousedí s Čenkovem. Byl učitelem a spisovatelem. Jeho první historická povídka Miroslava z Lestkova byla inspirována čenkovskou kronikou „čenkovská kaplyčka“ sepsanou čenkovským rodákem Jakubem Hrkalem roku 1826 a přeepsaná v roce 1855 Janem Zykánem a Václavem Voříškem z Čenkova.⁸³

Za 2. světové války s partyzánskou skupinou „Smrt fašismu“ kapitána J. A. Olešinského byl ve spojení **Jan Beránek z Jince**, pracující v čenkovské továrně jako „totálně nasazený.“⁸⁴ PhDr. Jan Beránek, CSc., (*1924), vystudoval historii na Filosofické fakultě UK v Praze. 15 let byl šéfredaktorem časopisu Historie a vojenství, signatář Charty 77.⁸⁵

⁸⁰ Medvik. *Janovský, Vítězslav (1847-1925)*. [online]. 2006-2008 [cit. 2012-09-12]. Dostupné z WWW: <http://www.medvik.cz/medvik/author_detail.do?id=1440>.

⁸¹ MÁSLER, F. *Ze starých letopisů i z nedávna, Čenkov a okolí*. Čenkov, 1998, s. 99-108.

⁸² KOLEKTIV AUTORŮ. *Monografie Hořovicka a Berounska díl V*. Praha, 1930, s. 76.

⁸³ KOLEKTIV AUTORŮ. *Monografie Hořovicka a Berounska díl V*. Praha, 1930, s. 10.

⁸⁴ MÁSLER, F. *Ze starých letopisů i z nedávna, Čenkov a okolí*. Čenkov, 1998, s. 88.

⁸⁵ BERÁNEK, J. *Jince: dějiny obce*. 2. vyd. Příbram, 2005. Obal knihy.

3.2.5 Prezidenti v Čenkově

17. října 1920 navštívil zdejší obec tehdejší prezident Československé republiky **T. G. Masaryk**. Při projížděce na koni z nedalekého zámku v Hluboši uskutečnil návštěvu Čenkova a zdejšího závodu firmy Moric Arndt. V roce 1931 obecní zastupitelstvo mu udělilo čestné občanství obce. Z prezidentské kanceláře byl zaslán děkovný dopis.⁸⁶

Josip Broz-Tito: V roce 1912 Josiph Broz Tito přišel do Čenkova jako devatenáctiletý spolu s dalšími dělníky. Jejich úkolem mělo být narušit tehdy probíhající stávkou v místní továrně. Ti se však nakonec přidali ke stávkujícím. Pracoval zde od května do srpna roku 1912 při lisování roletových zámků. 7. června 1965 přijel navštívit místní závod spolu s manželkou jako jugoslávský prezident a generální tajemník Svazu komunistů Jugoslávie. Doprovázeli ho také prezident Československé republiky **Antonín Novotný** s chotí. Při dvouhodinové návštěvě závodu se Josiph Broz Tito přivítal také se dvěma dělníky, s kterými zde před lety pracoval, s Antonínem Bryndou a Petrem Veselým. Také se pozdravil s paní J. Lejskovou, rozenou Bělohávkovou. Právě v domě u Bělohávkových (dnes čp. 7.), tehdy bydlel spolu s ostatními dělníky.⁸⁷

3.2.6 Rozhledna na Písku

Na jaře roku 1890 skupina nadšenců připravila výstavbu rozhledny na nejvyšším vrcholu Brd vpravo od hlavní silnice Příbram – Zdice na Pískách (na nynějších mapách Písek) nad Čenkovem. Rozhledna byla nazvaná Eliščina a postavena byla roku 1891.⁸⁸ Byla zde vyznačena turistická stezka Klubem českých turistů. Pro myšlenku na zbudování rozhledny se jim podařilo získat majitele lesů knížete z Hanau. Ten také financoval dřevěnou, patnáct metrů vysokou věž. Nazvali ji rozhlednou Eliščinou, na počest hořovické kněžny. Rozhlednu postavil mistr tesař Václav Procházka z Jince roku 1891. Existence rozhledny neměla dlouhého trvání. Na jaře roku 1902 nechala správa hořovického velkostatku rozhlednu rozbořit. Z rozhledny byl opravdu daleký výhled. Na východní straně lze vidět Dobříšsko a kopce středního Povltaví, na jihozápadě

⁸⁶ MÁSLER, F. *Ze starých letopisů i z nedávna, Čekov a okolí*. Čekov, 1998, s. 101-109.

⁸⁷ MÁSLER, F. *Ze starých letopisů i z nedávna, Čekov a okolí*. Čekov, 1998, s. 100-101.

⁸⁸ ČÁKA, J. *Toulání po Brdech*. Praha, 1986, s. 46.

vrcholy centrálních Brd až ke Zbirohu, navazující Křivoklátsko, Berounsko. Dalekohledem se dala rozeznat i Praha, za mimořádné viditelnosti České středohoří a na jižním horizontu kus Šumavy.⁸⁹

O skutečně dobrém výhledu z hřebenů Brd dokazuje článek v jineckém zpravodaji na září 2012 o rozhledně Studený vrch nad Hostomicemi, která se nachází od bývalé rozhledny méně než 5km vzdušnou čarou: „Nahoře jsme byli s astronomem panem Václavem Chábem ze Sedlčan, který nám zapůjčil své dalekohledy. Jako na dlani měli před sebou Karlštejn, Říp, Milešovku, České středohoří, Ještěd, Temelín, vysílač Krašov a další místa.“⁹⁰

3.3 Současnost obce

3.3.1 Služby v obci

Jednou z dominant obce je bývalý areál čenkovských strojíren ve kterém provozuje svoji činnost několik firem. Největší z nich je firma Kostal, která zaměstnává asi 400 zaměstnanců. Uprostřed obce najdeme budovu obecního úřadu (Příloha č. IV), „Dělnického domu“ a Koloniálu. Spolu s obecní úřadovnou se v budově nachází obecní archiv, knihovna a pět malometrážních bytů.

Knihovna se přestěhovala do nových prostor před čtyřmi lety. Obhospodařuje přes 3500 knih a počet čtenářů se blíží k číslu 60. Knihy se půjčují přes počítačový systém „clavius“, který umožňuje vybrat si knihu i z domova. Každým rokem přibude do regálu knihovny kolem padesáti nových knih. Další knihy si čtenáři mohou přečíst díky navázané spolupráci s příbramskou knihovnou, která z prvotně sto dodaných, čtvrtletně obměňuje padesát knih.

„Dělnický dům“ tvoří restaurace „Za vodou“ a sál. Sál slouží jako místní kulturní a sportovní centrum. Pořádají se v něm plesy, zábavy, koncerty i maškarní pro děti. Svá představení zde hraje ochotnické „Divadlo za vodou.“ Ochotníci mají ve svém repertoáru několik vlastních her. V loňském roce zorganizovali „Čenkovský podzim.“ To byl divadelní festival, na kterém odehrály čtyři soubory celkem šest představení. Dalším centrem kulturního dění je místní kaplička. Třetím rokem se zde před vánocemi konalo „Čenkovské koledování“ hudební skupiny „Čenkomor“. Na odpolední vystoupení se scházejí občané z Čenkova i okolí, aby si připomněli neopakovatelnou

⁸⁹ ČÁKA, J. *Toulání po Brdech*. Praha, 1986, s. 118-120.

⁹⁰ VOLEK, V. *Na Studeném vrchu*. Jinecký zpravodaj. Září 2012, s. 58.

atmosféru vánoc. K tomuto vystoupení vyrobí místní občan, pan Firýt, betlém ze sena (Příloha č. III). Postavy lidí a zvířat poté rozmístí okolo kapličky. Na ten letošní betlém, provedený v postavách v životní velikosti, se přijela podívat Agentura Dobrý den z Pelhřimova, aby ho zapsala do České knihy rekordů.

Na sále trénují a hrají soutěžní utkání stolní tenisté. Čenkovským sportovcům slouží prostory i za Dělnickým domem, kde jsou dva kurty na tenis a hřiště na malou kopanou, které lze změnit na hřiště na nohejbal či volejbal. Do hasičských soutěží se zapojuje i místní hasičský sbor. Svoji techniku má umístěnou v garáži vedle budovy koloniálu.

Obec vlastní ještě objekt mateřské školy a pošty. Historická budova mateřské školy postavená v roce 1899 (Příloha č. V) sloužila původně jako obecní škola. Svoji činnost ukončila v roce 1974 a od té doby slouží pouze jako mateřská škola. Ta v ní byla otevřena už v roce 1948. Poštovní úřad v obci byl zřízen po vzniku první republiky. Do majetku obce patří výše zmíněná kaplička se zvonící z roku 1826, která stojí na návsi před mateřskou školou, pomník mistra Jana Husa umístěný před budovou obecního úřadu, a již také zmíněný památník na husitskou bitvu.⁹¹

V obci je zaveden rozvod zemního plynu. Plynofikace proběhla ve snaze omezit topení pevnými palivy, zejména uhlím. I přesto většina občanů dnes stále topí tuhými palivy, hlavně z finančních důvodů. V obci chybí čistička odpadních vod. Obec ještě vlastní vodovod, který zásobuje vodou kolem poloviny čenkovských domů.

Obec, dle zákona o obcích, odpovídá za bezpečí a rozvoj území a jeho obyvatel, a to i při nouzových a krizových situacích. Bezpečnostní systém obce Čenkov je dán seznamem možných pohrom v obci, výčtem nouzových situací a opatřeními, které má k dispozici na jejich zvládnutí. Na jednotlivé možné situace odpověděl starosta obce ing. Jan Hauptman:⁹²

Povodeň - obec Čenkov má zpracován povodňový plán. Tento plán zahrnuje záplavové území říčky Litavky, charakteristiku území a seznam ohrožených objektů. Dále tento povodňový plán obsahuje organizaci povodňové ochrany včetně složení povodňové komise, organizaci hlídkové služby v období povodňové aktivity a postup činností při vyhlášení jednotlivých stupňů povodňové aktivity (první stupeň, druhý stupeň, třetí stupeň).

⁹¹ MÁSLER, F. *Ze starých letopisů i z nedávna, Čenkov a okolí*. Čenkov, 1998, s. 106-110.

⁹² Rozhovor s panem ing. Janem Hauptmanem, starostou obce Čenkov ze dne 17. 1. 2013.

Požár. V obci je zřízena zásahová jednotka sboru dobrovolných hasičů. Provádí hašení požárů a záchranné akce při živelních pohromách a je činná i při jiných mimořádných událostech. V čele stojí velitel, který je jmenován obcí. Obec má dále zpracován „Požární řád obce“ a „Řád ohlašovny požárů“.

Na **zimní období** uzavírá obec Čenkov každý rok dohody o provedení práce s místními občany, kteří zabezpečují úklid a posyp místních komunikací.

Kriminalita – bezpečnostní plán v oblasti kriminality není zpracován. Přestupková řízení jsou řešena přestupkovou komisí města Příbrami na základě smlouvy.

3.3.2 Meziobecní spolupráce – Svazek obcí podbrdského regionu⁹³

Obec Čenkov je členem Svazku obcí Podbrdského regionu. Svazek obcí Podbrdského regionu vznikl z původního Sdružení obcí podbrdského regionu, které bylo registrováno od roku 1994. Společným jmenovatelem, který obce spojuje je pohoří Brd a povodí říčky Litavky. Svazek nemá své zaměstnance, zastupuje jej předseda, manažer a účetní. Účelem založení sdružení byla snaha o podporu a koordinaci při rozvoji regionu, realizace aktivit v oblasti ekonomického rozvoje venkova, kvality života a rozvoje cestovního ruchu.

Základním cílem Svazku obcí podbrdského regionu je vytvářet podmínky pro spolupráci obcí a jejich rozvoje. Dalším z cílů je zajistit celoplošné mapování problémů a nalezení nejvýhodnějšího způsobu jejich odstranění. V rámci možností propagovat region a snažit se o prohloubení společenského života. Svazek obcí Podbrdského regionu má celkem 16 členů, patří sem obce: Bohutín, Bratkovice, Čenkov, Drahlín, Felbabka, Jince, Křešín, Láz, Lhota u Příbramě, Obecnice, Ohrazenice, Podlesí, Příbram, Sádek, Trhové Dušníky a Vysoká u Příbrami. Budeme-li zkoumat geografickou polohu jmenovaných obcí, můžeme říci, že tvoří souvislou hranici s vojenským újezdem Brdy.

Realizace konkrétních programů:⁹⁴

- společné řešení dopravní obslužnosti v roce 1994
- společné řešení svozu komunálního odpadu v roce 1994
- zpracování urbanistické studie celého regionu v březnu 1996

⁹³ PODBRDSKO – Svazek obcí Podbrdského regionu. [online]. 2011 [cit. 2012-09-12]. Dostupné z WWW: <<http://www.podbrdsko.com/region.htm>>.

⁹⁴ PODBRDSKO – Svazek obcí Podbrdského regionu. [online]. 2011 [cit. 2012-09-12]. Dostupné z WWW: <<http://www.podbrdsko.com/region.htm>>.

- postupná realizace turistické a cyklistické stezky, která je součástí cyklotrasy Praha – Vídeň
- pravidelná účast na výstavách Regiontour Brno a Holiday World Praha, jejíž cílem je zvýšení podílu cestovního ruchu
- V roce 2011 byl realizován projekt Fabiánova naučná stezka. Účelem stezky je turistické propojení členských obcí svazku a přiblížení zajímavých míst na trase.

4 METODOLOGIE SOCIÁLNÍHO VÝZKUMU

4.1 Základní pojmy

„Termín metodologie je řeckého původu (methodos = cesta za něčím) a označuje učení o teorii metody. Předmětem metodologie jsou obecné teoretické problémy postupů a prostředků vědeckého poznání a zákonitostí vědeckého poznání jako tvůrčího procesu. Vědecké poznání uplatňuje přísně vědecké postupy (vědecké metody) a usiluje o soustavné vědění.“⁹⁵

„Vedle obecných vědeckých postupů při nakládání s poznatky a informacemi, jako jsou analýza-syntéza, dedukce-indukce ad., slouží vědě k získávání nových poznatků především výzkum.“ Vědecký výzkum lze definovat jako „plánovitou činnost, jejímž úkolem je rámcově řečeno prověřovat platnost jisté části teorie, jisté teoretické předpoklady v praxi a tím rozvíjet poznání oblasti, na kterou je příslušná vědní disciplína zaměřena.“ Vědecký výzkum můžeme také označit jako „systematické, kontrolované, empirické a kritické zkoumání hypotetických výroků o předpokládaných vztazích mezi přirozenými jevy.“⁹⁶

Pána, Somr⁹⁷ objasňují rozdíl mezi výzkumem sociálním a sociologickým: „Pod pojmem sociální výzkum rozumíme výzkum interdisciplinární a jedním z oborů, které jsou jeho součástí, je také sociologie.“ Pokud budeme pracovat s výzkumem sociálních jevů, dojdeme k volnějším pojetí a sociologický výzkum se také stane výzkumem sociálním. „Vycházíme z definice, že „sociologický výzkum je systematické vyšetřování, popis, analýza a výklad sociálních jevů, založený na přímém sběru informací.“ Další otázka vyvstane při výkladu pojmu sociální jev. „Pod tímto pojmem můžeme rozumět např. instituce různého druhu, postoje a vztahy, různé sociální skupiny, situace atd.“

Murda ve své knize Sociologický výzkum uvádí používání dvou skupin metod sociologického výzkumu:⁹⁸

- Kvalitativné metody sociologického výzkumu – ich cieľom je vytvárať nové hypotézy a získavať veľa informácií od malého počtu jedincov.

⁹⁵ PÁNA, L., SOMR, M. *Metodologie a metody výzkumu*. České Budějovice, 2007, s. 5.

⁹⁶ REICHEL, J. *Kapitoly metodologie sociálních výzkumů*. Praha, 2009, s. 16.

⁹⁷ PÁNA, L., SOMR, M. *Metodologie a metody výzkumu*. České Budějovice, 2007, s. 9.

⁹⁸ MURDZA, K. *Sociologický výzkum*. České Budějovice, 2010, s. 26.

- Kvantitativné metódy sociologického výskumu – ich cieľom je testovať hypotézy a získavať informácie od veľkého počtu respondentov ako štatistických jednotiek s využitím dotazníkov a formalizovaných rozhovorov, ktoré sú založené na kvantifikácii, meraní a štatistickom vyhodnocovaní.

„Výstupem kvantitatívneho výskumu je soubor prijatých alebo zamítnutých hypotéz.“⁹⁹ „Hypotéza je domnienka, podmínene pravdivý výrok o vzťahu medzi dvoma či viacerými javmi, o existencii nejakého faktoru, fenoménu, procesu atď. a jejich príčinách, jejich zmenách atď. V empirickom výskume musí vychádzať zo znalosti problému, inak rečeno z vytváreného konceptuálneho rámca skúmania. Svou formuláciou predjímá určitý stav (vzťah medzi znakmi apod.), ktorý je možné zisťovať a skúmať, empiricky overovať.“¹⁰⁰

Murdza delí sociologický kvantitatívny výskum na tri základné etapy:¹⁰¹

1. Prvá prípravná etapa sa uskutočňuje v teoretickej rovine a jejím hlavným cieľom sa stáva vypracovanie výskumného projektu.
2. Realizačná etapa sa realizuje v teréne a má za úlohu zbierať údaje.
3. V záverečnej etape prebieha analýza získaných údajov. Vyhodnotenie týchto údajov je základom pre spracovanie záverečnej správy.

Výskum spokojnosti občanov obce Čenkov je sociologickým výskumom, v ktorom bude použitá kvantitatívna metóda. Testované hypotézy budú vyhodnocené na základe analýz štatistických údajov zistených z dotazníkového šetrenia.

4.2 Prípravná etapa

Tento výskum si klade za cieľ zistiť spokojnosť občanov s dostupnými službami a životom na vesnici. V tejto etape boli formulované pracovné hypotézy. V rámci výskumu možno rozlišovať:

- Všeobecné hypotézy
- Pracovné hypotézy

⁹⁹ DISMAN, M. *Jak se vyrábí sociologická znalost*. 3. vyd. Praha, 2002, s. 287.

¹⁰⁰ REICHEL, J. *Kapitoly metodologie sociálních výzkumů*. Praha, 2009, s. 60.

¹⁰¹ MURDZA, K. *Sociologický výskum*. České Budějovice, 2010, s. 49.

➤ Statistické hypotézy

Vědecká hypotéza je odůvodněný předpoklad, který je vyjádřen podmíněným pravdivým výrokiem mezi dvěma proměnnými. Smyslem sociologického výzkumu je ověřování a potvrzování pravdivosti hypotéz nebo naopak jejich vyvracení. V procesu ověřování se hypotézy testují a statistickými metodami se vyhodnocují.¹⁰²

Pro sběr dat byla zvolena metoda dotazníkového šetření. „Dotazníková technika je shromažďování informací od dotazovaných osob a je určena pro hromadné získávání údajů. Její objektivní výsledek závisí na teoretické bázi, z níž tazatel vychází a z promyšlené vědecké hypotézy, která je určujícím podkladem ke stylizaci otázek tak, aby postihovaly podstatné rysy zkoumaných jevů a procesů. Dotazník se skládá ze dvou úkolových jednotek: otázka = položka. Osoba, které je určen dotazník, se nazývá respondent. Dotazovaný má označit tu položku, která je identická s jeho názorem nebo znalostí o dané věci. Pokud se jedná o možnost výběru, vyžaduje se, aby určil míru souhlasu či nesouhlasu.“¹⁰³

4.3 Realizační etapa

Pro výzkum byl vybrán a sestaven sociologický dotazník. (Příloha č. I). Dotazník se skládá ze dvou otázek identifikačních (muž – žena, věkové složení), jedna otázka je volná, otevřená s možností libovolné odpovědi. Hlavní část dotazníku tvoří soubor dvanácti uzavřených otázek, který využívá Likertovy škály. Likertovy škály určují stupeň souhlasu či nesouhlasu postojů a názorů respondentů. Při vytváření otázek se používá negativní a pozitivní znění. Omezení na jednu polaritu postoje by mohlo vést k stereotypním odpovědím. Likertovy škály obsahují jednak výrok souhlasný nebo nesouhlasný, zároveň obsahují stupnici, která označuje míru kladného či záporného postoje.¹⁰⁴ Otázky byly vybrány z oblastí životního prostředí, školství, dopravy, kultury, sportu, zaměstnanosti. Dotazníkové šetření proběhlo v měsíci září až prosinec 2012.

4.4 Závěrečná etapa - vyhodnocení výsledků dotazníkového šetření

Bylo rozdáno 120 dotazníků čenkovským občanům starším 18. let při osobním kontaktu. Dotazníky byly rozdávány občanům na poště, v knihovně a na obecním úřadě.

¹⁰² MURDZA, K. *Sociologický výzkum*. České Budějovice, 2010, s. 52- 53.

¹⁰³ PÁNA, L., SOMR, M. *Metodologie a metody výzkumu*. České Budějovice, 2007, s. 21.

¹⁰⁴ PÁNA, L., SOMR, M. *Metodologie a metody výzkumu*. České Budějovice, 2007, s. 22-32.

Reprezentativní vzorek respondentů byl zvolen zcela náhodně. Vráceno bylo 106 správně vyplněných dotazníků, které byly použity pro relevantní výzkum. Návratnost činí 88 %. Analýza a vyhodnocení statistických údajů proběhlo v lednu 2013.

Dotazník je rozdělen na čtyři části. První dvě části dotazníku tvoří dvě otázky identifikační, aby bylo zřejmé, že na otázky neodpovídá jen jedna skupina obyvatel obce. Dotazníkového šetření se zúčastnilo 51 žen a 55 mužů. Dotazník vyplnilo 37 občanů od 18 do 39 let, 39 občanů od 40 do 59 let a 30 občanů starších 60 let. Lze konstatovat z výše uvedených faktů, že dotazníkového šetření se zúčastnili různé věkové skupiny obyvatel a přibližně stejný počet žen a mužů.

Třetí část dotazníku tvoří jádro výzkumu. Skládá se ze dvanácti otázek, které se dotýkají jednotlivých oblastí života obce. Jde o oblasti dopravy, životního prostředí, veřejné správy, kultury a sportu, školství a zdravotnictví.

Ve čtvrté části dotazníku je otázka volně položená, s cílem umožnit respondentům, aby aktivně vyjádřily svoje názory na existující nebo chybějící služby v obci či jiné skutečnosti ovlivňující chod obce. O tom, že občanům není dění v obci lhostejné dosvědčuje množství návrhů, které se objevily v dotazníkovém šetření. Tuto otázku vyplnilo celkem čtyřicet jedna respondentů.

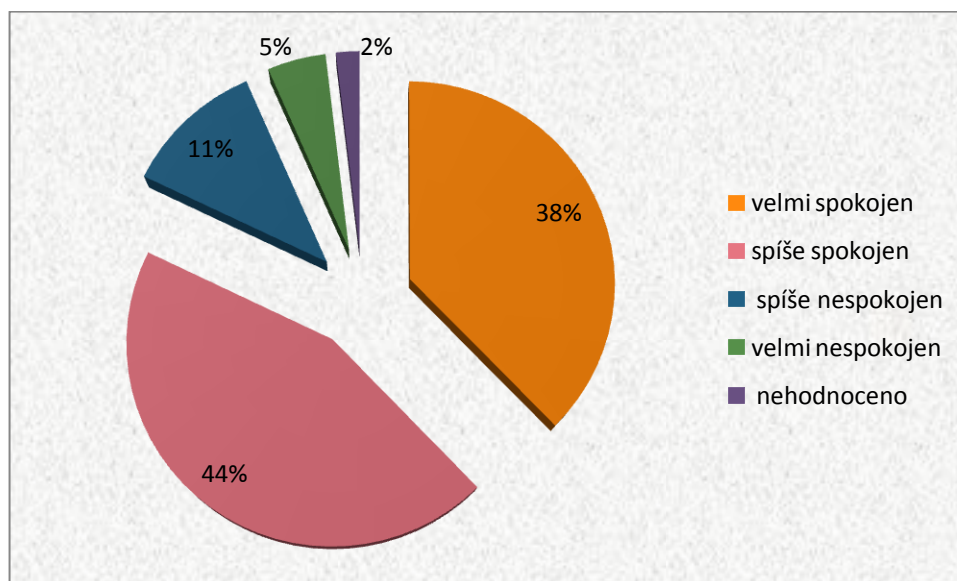
Nejčastěji zmiňované návrhy jsou z oblasti dopravy – chybějící přechody pro chodce (4x), chodníky podél silnice II/118 (7x), zpomalující pásy nebo snížení rychlosti v obci (2x), zlepšení zimní údržby silnic (3x). Celkem čtyřikrát se objevil návrh na silniční obchvat a to hlavně kvůli nákladní dopravě.

Dalším tématem se stala oblast volnočasových aktivit. Nejvíce hlasů dostalo dětské hřiště (9x) spolu s přáním pořádat víc akcí pro děti a koupaliště (4x). V jednu případě se objevil požadavek na zimní stadión, letní kino, sportovní centrum a kavárnu.

Z oblasti životního prostředí byla zmiňována chybějící čistička odpadních vod (4x), kanalizace (6x), sběrné místo (2x), kontejner na listí (2x) a návrh, aby občané byli motivováni k třídění odpadu.

Dále se v dotazníku objevila bytová výstavba (2x), zdravotní středisko, lékárna, stavba školy, besedy, poradenství, informační tabule, obecní rozhlas a požadavek na lepší informovanost ze strany zastupitelstva obce.

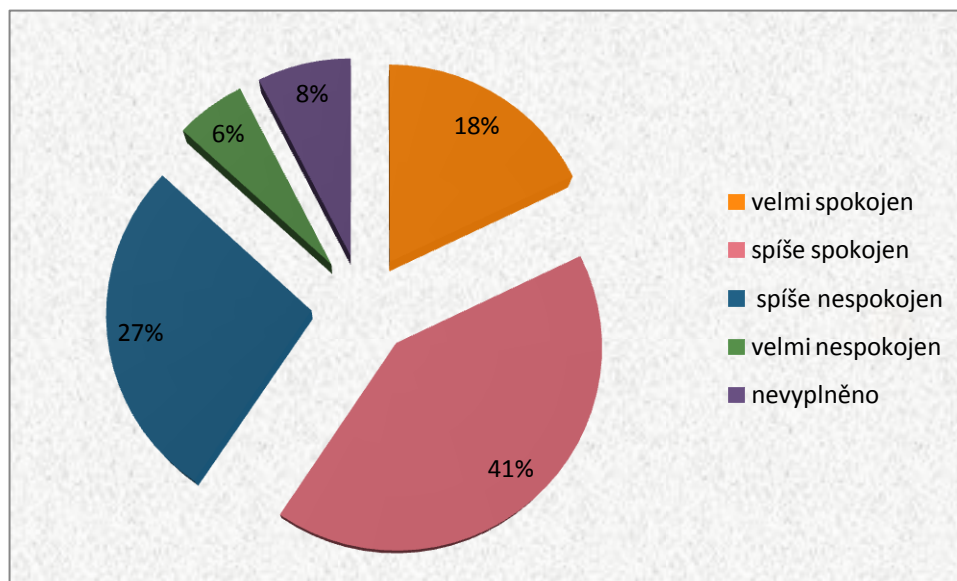
Graf č. 1: Jste spokojen(a) s dopravou do nejbližších měst Hořovice a Příbram?

Zdroj: vlastní sestavení

S dopravou do nejbližších měst je spokojeno 82% občanů. Nespokojeno je 16% respondentů. 2% dotázaných na otázku neodpovědělo. Tato vysoká míra spokojenosti pravděpodobně vyplývá jak z dobrého autobusového spojení na lince Příbram – Hořovice, tak i z faktu, že mnoho občanů autobus nevyužívá a jezdí autem. Z Čenkova do obou měst cesta trvá kolem třiceti minut. Množství spojů ovlivňuje také počet zaměstnanců pracujících ve firmách v areálu bývalých čenkovských strojíren.

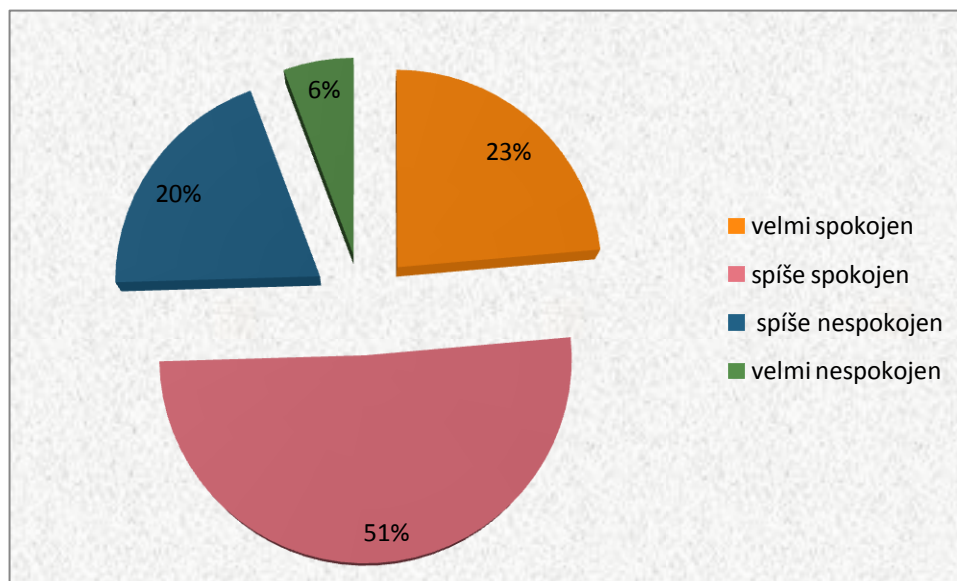
Graf č. 2: Jste spokojen(a) s pracovními příležitostmi v obci?

Zdroj: vlastní sestavení

Jelikož v obci stojí areál bývalých čenkovských strojírén, který je rozdělen mezi více firem, je zde zaměstnáno kolem 600 zaměstnanců. Počet zaměstnanců se zmenšil po krizi v roce 2008. V těchto firmách pracuje mnoho občanů z Čenkova, Jinec, Příbrami, Hluboše, Ohrazenice a jiných obcí. V obci působí také několik podnikatelů z oboru stavebnictví, dřevovýroby, strojírenství, opravy aut a pohostinství. Nabídku pracovních míst lze hodnotit jako uspokojivou, hlavně ve srovnání se špatnou situací na trhu práce. Spokojeno je 59% občanů, 33% vyjádřilo svoji nespokojenost a otázku nehodnotilo 8% obyvatel.

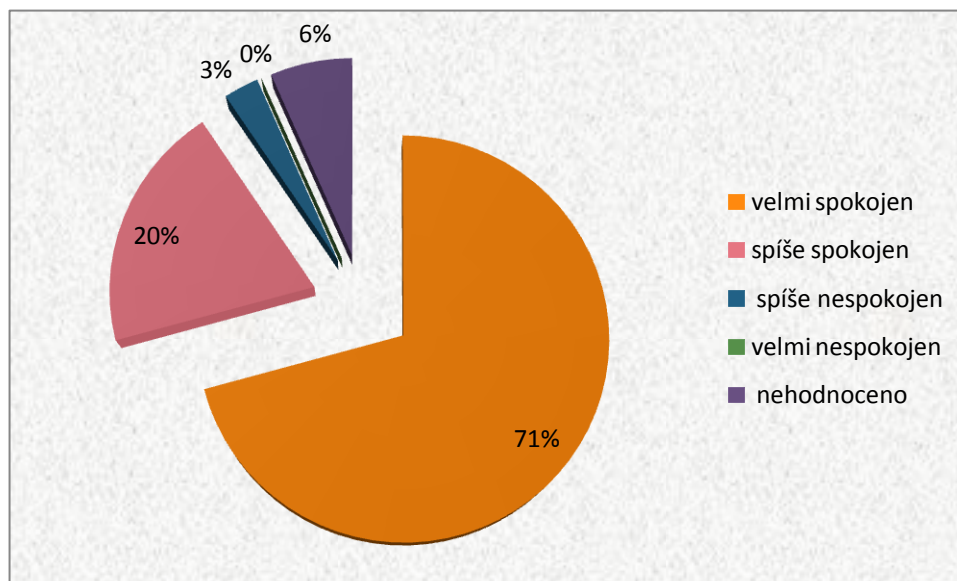
Graf č. 3: Jste spokojen(a) s dostupností zdravotní péče?

Zdroj: vlastní sestavení

Za lékařem i lékárnou občané musí dojíždět do Jince či do nejbližších měst Hořovic a Příbrami. Dentista, dětský lékař, gynekolog, praktický lékař ordinují ve středisku v Jincích. Zde jsou k dispozici i dvě lékárny. Specializovaná pracoviště provozují nemocnice v Hořovicích a Příbrami. Vzhledem k tomu, že cesta k lékaři trvá většinou menší dobu než čekání čekárnách, můžeme hodnotit dostupnost zdravotní péče z tohoto pohledu jako dostačující. Se situací je spokojeno 74% občanů, 26% občanů by uvítalo jejich zlepšení.

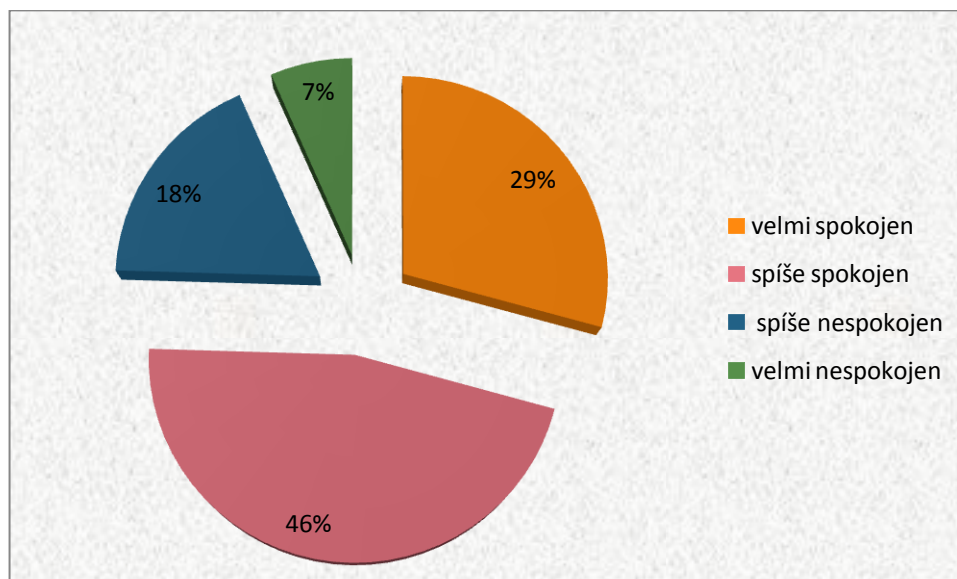
Graf č. 4: Jste spokojen(a) s činností mateřské školy v obci?

Zdroj: vlastní sestavení

Tato otázka získala nejvíce kladných odpovědí. Drtivá většina dotázaných občanů – 91 % oceňuje činnost a kvalitu výchovy dětí v mateřské školce. Pouhé 3% odpovědí bylo negativní a 6% respondentů na tuto otázku neodpovědělo. Vysoké procento kladných odpovědí je dáno tím, že většina dotazovaných mateřskou školku navštěvovali buď jako děti nebo v rolích rodičů.

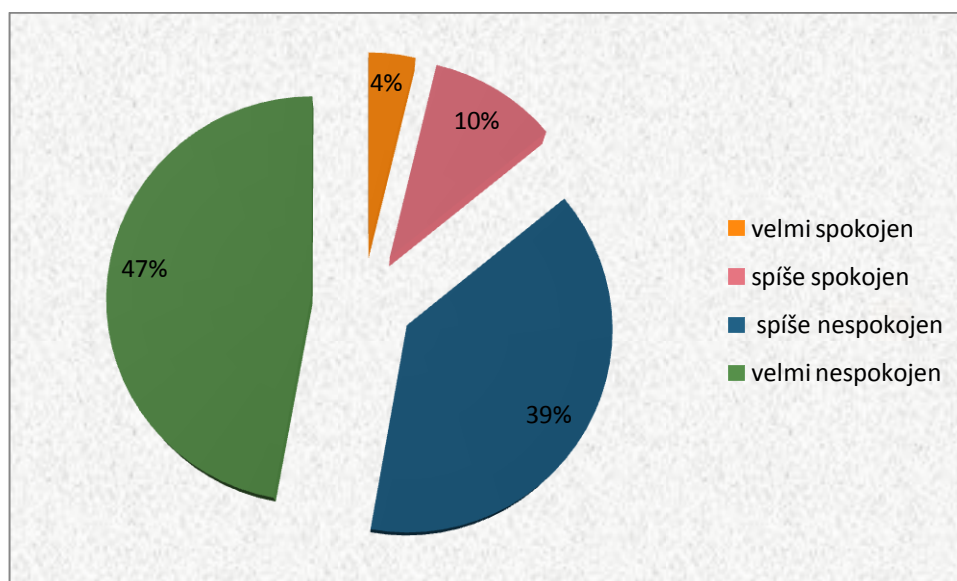
Graf č. 5: Jste spokojen(a) s údržbou a vzhledem obce?

Zdroj: vlastní sestavení

Péče o vzhled obce a zimní údržbu cest patří mezi důležité oblasti. V létě se hlavně seká tráva a v zimním období se v případě sněhové nadílky či náledí udržují místní komunikace. Svoji spokojenost vyjádřilo 75% respondentů, jiného názoru je 25% dotazovaných, kteří nejsou spokojeni s péčí o obec.

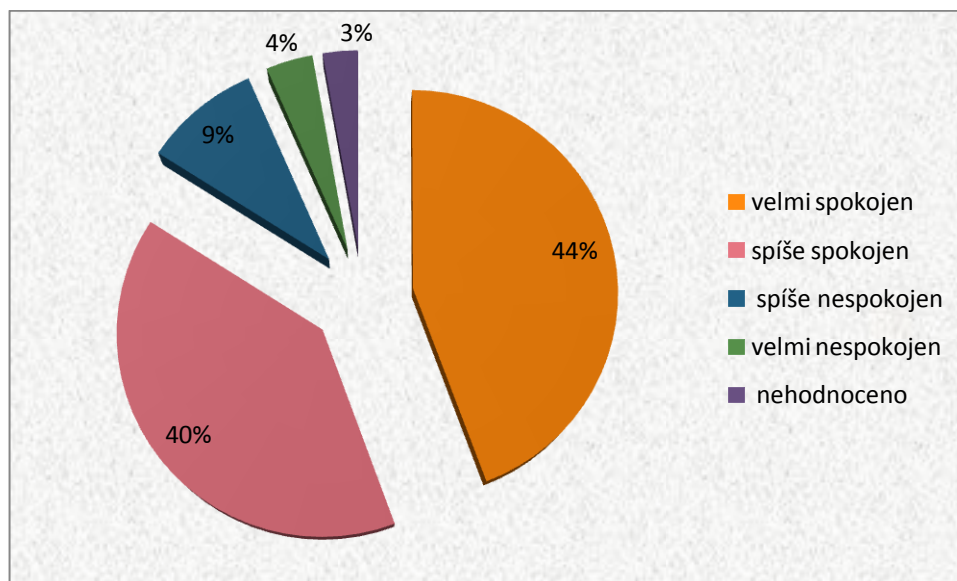
Graf č. 6: Jste spokojen(a) s bezpečnostní situací chodců podél hlavní silnice II/118 Příbram – Zdice na území obce?

Zdroj: vlastní sestavení

Tato otázka byla v celém dotazníku vyhodnocena nejhůře. Se současnou situací je spokojeno 14% obyvatel. Naopak 86% občanů je nespokojeno. Špatné hodnocení stávající situace je zapříčiněno silným dopravním provozem na hlavní silnici vedoucí přes značnou část obce spolu s chybějícími přechody či chodníky.

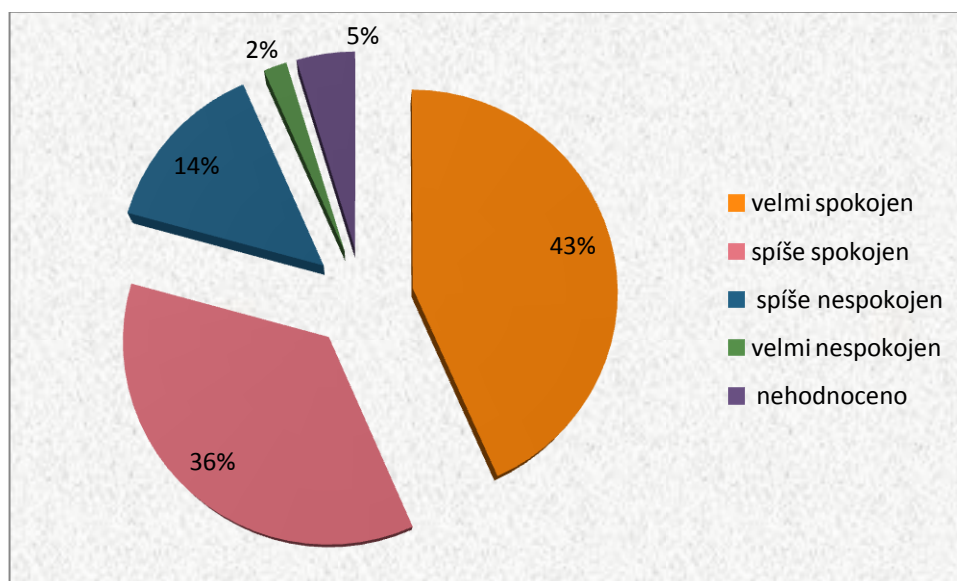
Graf č. 7: Jste spokojen(a) s kulturními akcemi pořádanými v obci a s činností obecní knihovny?

Zdroj: vlastní sestavení

Tato otázka byla občany hodnocena kladně. Celkem 84% z nich vyjádřilo spokojenost s kulturními akcemi i s činností knihovny. V odpovědích se jistě projevují menší nároky kladené občany na kulturu na menší obci. Svoji nespokojenost projevilo 13% dotázaných a 3% občanů otázku nehodnotilo.

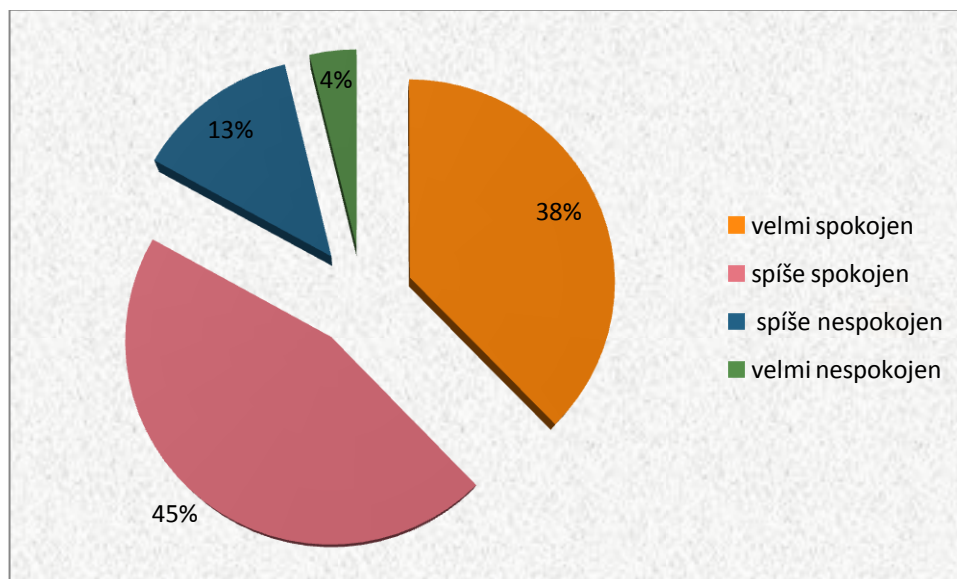
Graf č. 8: Jste spokojen(a) s nabízející se sportovními aktivitami? (Tenis, stolní tenis, volejbal?)

Zdroj: vlastní sestavení

Množství sportovních aktivit nabízených občanům je přijímáno kladně. Většina občanů (79%) je se současnou situací spokojena. Naopak 16% obyvatel si myslí, že je sportovních aktivit v obci málo a 5% dotazovaných na otázku neodpovědělo. Zde se pravděpodobně objevuje stejný postoj občanů jako u kultury, a tím je hodnocení dotazovaných, kteří berou v úvahu skromnější možnosti menší obce oproti městu.

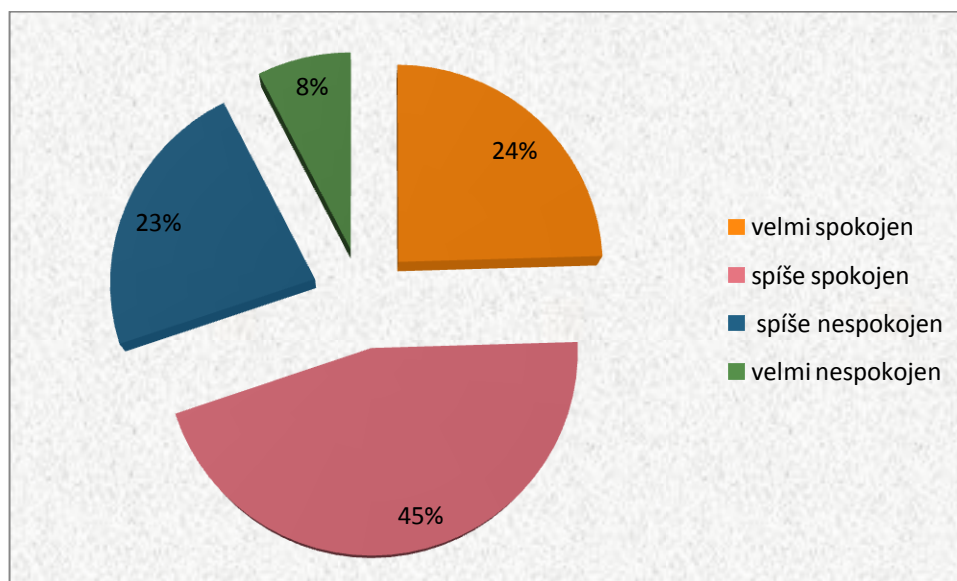
Graf č. 9: Jste spokojen(a) s odvozem komunálního a velkoobjemového odpadu?

Zdroj: vlastní sestavení

Na tuto otázku odpověděli všichni respondenti. Celkem 83% respondentů shledává současnou likvidaci komunálního odpadu za vyhovující. Jen 17% občanů považuje současnou situaci za špatnou.

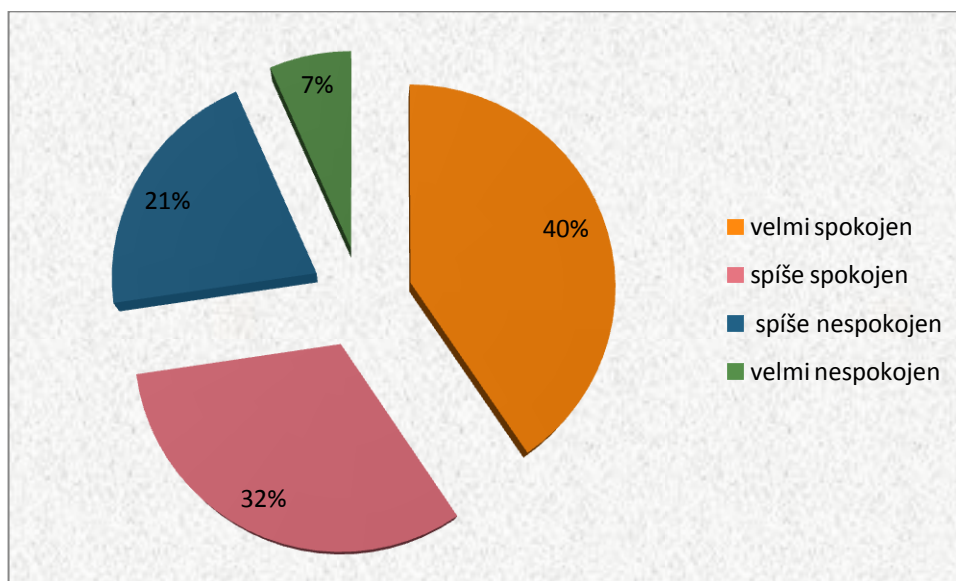
Graf č. 10: Jste spokojen(a) s informováním občanů o dění v obci?

Zdroj: vlastní sestavení

Se současným stavem je spokojeno 69% občanů, ale 31% občanů by uvítalo změnu k lepšímu. Obec informuje občany o své činnosti na úřední desce i na internetu. Zastupitelstvo vydává čtvrtletně Čenkovské noviny. Krátké zprávy o obci lze najít v časopise městyse Jince – Jineckém zpravodaji, který vychází pravidelně každý měsíc.

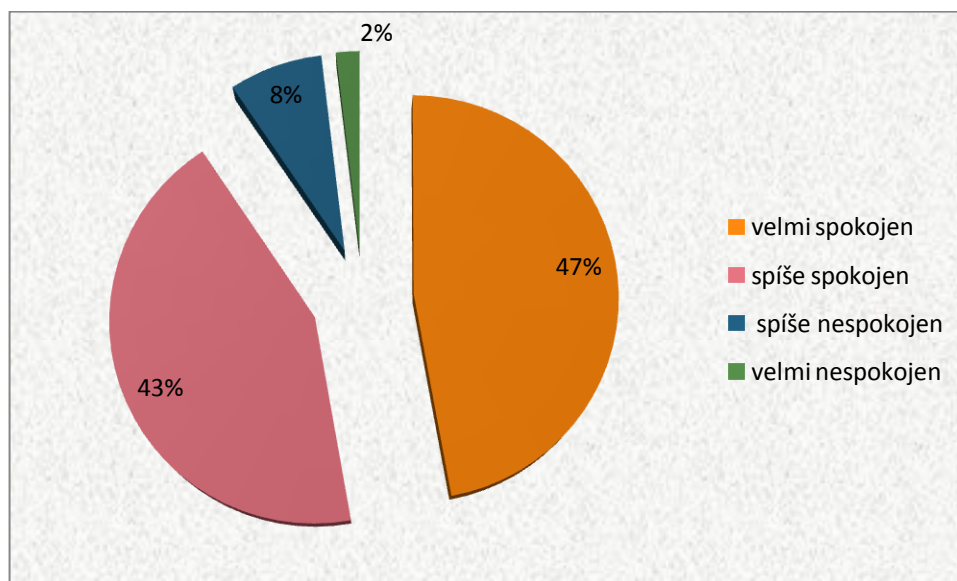
Graf č. 11: Jste spokojen(a) s prací obecního zastupitelstva?

Zdroj: vlastní sestavení

S prací obecního zastupitelstva jsou občané spokojeni. Jako dobře odváděnou práci pro obec hodnotí zastupitele 72% občanů. Svou nespokojenost vyjádřilo 28% občanů.

Graf č. 12: Jak jste celkově spokojen(a) s obcí jako místem Vašeho života?

Zdroj: vlastní sestavení

S obcí jako místem, kde občané žijí je spokojeno 90% dotázaných, jen 10% respondentů touží po změně. Vysoká spokojenost může mít několik příčin. Velkou roli zde jistě sehrává okolní příroda, venkovská atmosféra a uspokojivá úroveň služeb.

4.5 Vyhodnocení hypotéz

Pro výzkumnou část byly stanoveny hypotézy, které tvořily nosnou část dotazníkového šetření. Tyto předpoklady byly potvrzeny nebo vyvráceny analýzou sebraných údajů.

Hypotéza č. 1: Více než 60% obyvatel je spokojeno s odvozem komunálního a velkoobjemového odpadu.

Odvoz komunálního a velkoobjemového odpadu patří mezi nejdůležitější služby, které obec zabezpečuje. Na území obce byly v posledních letech rozmístěny kontejnery na tříděný odpad. S firmou Rumpold, která zabezpečuje odvoz komunálního odpadu je uzavřena smlouva vždy na jeden rok. Se současnou situací je spokojeno převážná většina občanů, což lze hodnotit jako kvalitně odváděnou službu prostřednictvím této firmy.

Předpoklad: Více než 60% obyvatel je spokojeno.

Výsledek: Spokojeno bylo 83 % obyvatel, hypotéza se potvrdila.

Hypotéza č. 2: Méně než 30% občanů je spokojeno s bezpečnostní situací chodců podél hlavní silnice II/118 Příbram – Zdice.

Tato otázka mezi občany získala nejméně kladných odpovědí. 86% občanů se bude bát o svou bezpečnost při chůzi podél frekventované silnice, pokud ji budou nuceni použít. Úsek silnice procházející obcí má několik kritických bodů, mezi které patří dvě autobusové zastávky (Příloha č. II) a železniční viadukt. Situace vypadá neřešitelně, neboť silnice je úzká a není zde možnost vybudovat chodník. Na celém úseku také není přechod pro chodce.

Předpoklad: Méně než 30% obyvatel je spokojeno.

Výsledek: Spokojeno bylo 14% obyvatel, hypotéza se potvrdila.

Hypotéza č. 3: Více než 60% občanů je spokojeno s množstvím kulturních akcí v obci a s činností obecní knihovny.

Existence ochotnického divadla v obci, „Čenkovské koledování“, knihovna v nových prostorách, a výběr z dalších více než desítky kulturních akcí za rok, to je nabídka, ze které si lze vybrat. A výsledek dotazníkového šetření tento předpoklad spokojenosti většiny občanů potvrdil.

Předpoklad: Více než 60% obyvatel je spokojeno.

Výsledek: Spokojeno bylo 84 % obyvatel, hypotéza se potvrdila.

Hypotéza č.4: Více než 60% občanů je spokojeno s prací obecního zastupitelstva.

Obci patří budova obecního úřadu, budova mateřské školky, dům s prodejnou potravin, objekt pošty a Dělnický dům s hospodou, obecní studny, vodovod a několik kilometrů místních komunikací. Tedy poměrně velký majetek, o který je nutno se starat. Zastupitelstvo obce tvoří sedm zastupitelů. Vysvědčením pro ně je nejen výsledek dotazníkového šetření, ale pro některé i opakované znovuzvolení.

Předpoklad: Více než 60% obyvatel je spokojeno.

Výsledek: Spokojeno bylo 72 % obyvatel, hypotéza se potvrdila.

Hypotéza č. 5: Více než 75% občanů je celkově spokojeno s obcí jako místem svého života.

Šetřením bylo zjištěno, že téměř všichni dotazovaní jsou spokojeni s životem v obci. Příčinou tohoto zjištění mohou být požadavky na levnější bydlení, životní prostředí či jiné individuální nároky. Na druhé straně má obec oproti městu omezené možnosti nabízených služeb. Přesto obec některé důležité předpoklady splňuje. V obci je možnost pracovního uplatnění, poloha obce mezi brdskými lesy je vhodná pro letní turistiku i cyklistiku. Do větších měst Hořovice a Příbram je dobré autobusové spojení. Výhodou je i železniční spojení jak na Příbram, tak i na opačnou stranu směrem na Beroun případně Prahu.

Předpoklad: Více než 75% obyvatel je spokojeno.

Výsledek: Spokojeno bylo 90% obyvatel, hypotéza se potvrdila.

4.6 Analýza SWOT obce Čenkov

„Východiskem pro tvorbu marketingové strategie měst je dopředu stanovená vize. Strategie města znamená vytýčení cílů v souladu s vizí města a stanovení postupů a akčních plánů vedoucích k jejich uskutečňování.“¹⁰⁵

Při posuzování spokojenosti obyvatel obce je nutné vyhodnotit silné a slabé stránky, a také vzít v úvahu hrozby či příležitosti, které mohou ohrozit či pomoci rozvoji obce. K tomu, aby obec dokázala uspokojovat potřeby svých občanů v co nejvyšší míře, je nutné, aby znala potřeby svých občanů. Jedním ze zdrojů těchto

¹⁰⁵SKOŘEPA, L., JEŽEK, J., JEŽKOVÁ, R. *Marketing měst a obcí*. České Budějovice, 2008, s. 104.

informací je situační analýza obce, která může následně posloužit k hodnocení stávajících potřeb občanů a zároveň sloužit jako vize pro další plánování rozvoje obce.

Silné stránky:

- Dobré životní prostředí
- Udržovaný vzhled obce
- Turistické cíle v okolí – brdské lesy, vrchy Plešivec, Písek
- Cyklostezka vedená přes obec a neznačené brdské trasy
- Pořádání kulturních a sportovních akcí
- Možnost zaměstnání v obci
- Mateřská škola
- Knihovna
- Dobré spojení do měst Příbram, Hořovice
- Fungující systém sběru a likvidace komunálního odpadu

Slabé stránky:

- Frekventovaná silnice
- Neexistence chodníků v obci
- Poměrně malý počet obyvatel
- V obci nejsou ubytovací kapacity
- Chybí čistírna odpadních vod
- Špatný stav střechy MŠ a velké náklady na provoz

Příležitosti:

- Situace podél silnice II/118
- Nový územní plán
- Lepší spolupráce s firmami
- Fabiánova cyklostezka
- Zrušení vojenského újezdu Brdy
- Propagace obce
- Oprava budovy MŠ
- Dětské hřiště

Hrozby:

- Zrušení vojenského újezdu Brdy
- Neefektivní využití finančních prostředků
- Chybí čistírna odpadních vod
- Obecní vodovod má omezenou kapacitu
- Nutnost výměny střechy budovy školky a její zateplení
- Živelná pohroma – povodeň, požár, ekologická havárie
- Odliv mladých lidí
- Malý počet občanů ochotných se věnovat se komunální politice

Co vyplývá ze situační analýzy?

Vize, která by měla sloužit pro plánování rozvoje obce by měla vycházet ze slabých stránek, příležitostí a hrozeb. Tyto vize by se měly promítnout do vypracování krátkodobých, střednědobých a dlouhodobých projektů s ohledem na rozpočet obce. Analýzou rozpočtu obce za léta 2011 – 2012¹⁰⁶ bylo zjištěno, že prostředky na financování akcí mohou činit asi jeden až jeden a půl miliónu Kč. Volné finanční prostředky v těchto letech byly použity na dostavbu obecního úřadu. V roce 2013 se plánuje s opravou střechy mateřské školy.

V horizontu do jednoho roku mluvíme o krátkodobých projektech. V této lhůtě lze stihnout zadat k vypracování územní plán, vytisknout informační materiály či postavit dětské hřiště. Střednědobé projekty by měly být ukončeny nejdéle do skončení volebního období. Mohla by to být oprava střechy školky a její zateplení, projekt vedoucí ke zvýšení kapacity vodovodu nebo projekt chodníku podél silnice II/118, který by zároveň mohl sloužit jako cyklostezka.

Dlouhodobé projekty vyžadují delší přípravu a určité procento vlastních finančních zdrojů, neboť finančně náročnější projekty jsou větším rizikem, zvláště pro menší obce, jakou obec Čenkov bezesporu je. Mezi tyto projekty můžeme zařadit projekt čistírny odpadních vod.

¹⁰⁶ Obec Čenkov. Úřední deska/rozpočet obce. [online]. 2013 [cit. 2013-02-09]. Dostupné z WWW: <http://cenkov.obeccr.cz/ke_stazeni/rozpocet_obce#ke_stazeni-rozpocet_obce>.

5 ZÁVĚR

Hlavním cílem bakalářské práce bylo vyhodnotit spokojenost občanů s životem na malé obci a zmapovat dostupnost služeb. Spokojenost se službami analyzovat pomocí dotazníkového šetření a ukázat na možné příležitosti vedoucí ke zlepšení kvality života v obci.

Vedlejším cílem bylo podrobněji popsat historii obce. Podrobným studiem dostupných pramenů bylo zjištěno, že první písemná zmínka o obci Čenkov existuje už roku 1368 a může být používána jako relevantní při prezentaci obce. Dosud oficiálně uváděná první písemná zmínka o obci rok 1454 se stává minulostí, avšak toto datum zůstává poslední zprávou o vsi Komorsko.

Pokud budeme za životní úroveň klást rovnítko veřejné služby, pak musíme přiznat, že malá obec nemůže poskytnout tolik veřejných služeb jako město. Ale dnešní volba bydlet na vesnici má jiné výhody: nižší náklady na bydlení, kvalitnější životní prostředí a nezaměnitelnou venkovskou atmosféru. Z požadavků na volbu bydlení nemůžeme vyloučit ani možnost bydlet v co nejkratší vzdálenosti od svého zaměstnání. Obec Čenkov některé z výše uvedených předpokladů splňuje.

Dotazníkové šetření vyhodnotilo největší spokojenost občanů s existencí mateřské školky, s fungujícím svozem odpadu, s dopravou a téměř všichni občané jsou spokojeni s životem na vesnici. Důležitým faktorem občanů pro jejich hodnocení spokojenosti v obci bylo bezesporu životní prostředí. Okolní lesy poskytují dostatečné možnosti k vycházkám, turistice i houbaření.

Uspokojivě byla vyjádřena spokojenost s informováním občanů, s prací zastupitelstva a s péčí o vzhled obce. Menší spokojenost s kulturou, sportovními příležitostmi a s dostupností zdravotní péče není překvapujícím zjištěním, neboť tyto služby malá obec těžko může zabezpečovat ve větším rozsahu. Jediné, co můžeme označit za překvapení je malý počet hlasů pro spokojenost s pracovními příležitostmi. V obci, kde několik firem v bývalém areálu čenkovských strojíren zaměstnává přes šest set zaměstnanců je reálná šance najít pracovní uplatnění. Počet nezaměstnaných v obci se pohybuje mezi 1% až 2%. Pravděpodobně za zápornými postoji k této otázce stojí obavy ze ztráty zaměstnání.

Dotazníkové šetření ukázalo také na oblast, kde jsou občané velice nespokojeni. Obava občanů o bezpečnost chodců na frekventované silnici z Příbrami do Hořovic není planá. V katastru obce se každoročně stane několik autonehod a byla zde i zaznamenána smrtelná nehoda chodce.

Hlavním přínosem práce je nahlédnutí do života konkrétní obce, do problematiky zabezpečování služeb občanům a zjištění daného stavu. Přínosem mohou být i poznatky z dotazníkového šetření, které lze využít při určování strategických cílů rozvoje obce. Smyslem řízení obce je pečovat o majetek obce, znát potřeby občanů, zachovat a podporovat fungující a prospěšné služby a snažit se řešit nevyhovující oblasti služeb.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Literární zdroje

1. BERÁNEK, J. *Jince: dějiny obce*. 2. vyd. Příbram: Obecní úřad Jince, 2005. 157 s.
2. ČÁKA, J. *Obrázky z Podbrdsku*. Beroun: Baroko a Fox, 1997. 190 s. ISBN 80-85642-26-3.
3. ČÁKA, J. *Podbrdskem od městečka k městu*. Praha: Středočeské nakladatelství a knihkupectví v Praze, 1988. 288 s. ISBN 80-7057-000-8.
4. ČÁKA, J. *Toulání po Brdech*. Praha: Středočeské nakladatelství a knihkupectví v Praze, 1986. 336 s.
5. DISMAN, M. *Jak se vyrábí sociologická znalost*. 3. vyd. Praha: Karolinum, 2002. 374 s. ISBN 80-246-0139-7.
6. ČEBIŠOVÁ, T. et al. *Obec, postavení, správa, činnost*. Praha: ISV, 1996. 387 s. ISBN 80-85866-19-6.
7. DRACHOVSKÝ, A. *Obrazy zbirovské*. Tábor: Tiskem a nákladem Jana K. Franka, 1885. 168 s.
8. DVOŘÁK, O. *Litavka, řeka skrytých pokladů*. Beroun: MH Beroun, 2007. 159 s. ISBN 80-86720-28-4.
9. HLADÍKOVÁ, Z., JANÁK, J., DOBEŠ, J. *Dějiny správy v českých zemích: Od počátků státu po současnost*. Praha: Lidové Noviny, 2007, 570 s. ISBN 978-80-7106-906-5.
10. HORZINKOVÁ, E., NOVOTNÝ, V. *Základy organizace veřejné správy v ČR*. 2. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2010, 233 s. ISBN 978-80-7380-263-5.
11. JUNEK, V. *Pasovský případ císaře Rudolfa II*. Brno: Computer Press, 2011. 180 s. ISBN 978-80-251-3437-5.
12. KADEČKA, S. *Právo obcí a krajů v České republice*. Praha : C. H. Beck, 2003. 425 s. ISBN 80-7179-794-4.
13. KÁŇA, P. *Základy veřejné správy*. 2. vyd. Ostrava-Mariánské Hory: Montanex, 2007. 375 s. ISBN 978-80-7225-244-2.
14. KOLEKTIV AUTORŮ. *Monografie Hořovicka a Berounska: Díl I*. Praha: Vydal redakční kruh učitelstva, 1928. 308 s.

15. KOLEKTIV AUTORŮ. *Monografie Hořovicka a Berounska: Díl III.* Praha: Vydal redakční kruh učitelstva, 1929. 292 s.
16. KOLEKTIV AUTORŮ. *Monografie Hořovicka a Berounska: Díl V.* Praha: Vydal redakční kruh učitelstva, 1930. 431 s.
17. KOLEKTIV AUTORŮ. *Monografie Hořovicka a Berounska: Díl VI.* Praha: Vydal redakční kruh učitelstva, 1931. 577 s.
18. KOLEKTIV AUTORŮ. *Práva občanů obce.* 3. vyd. Praha: Ministerstvo vnitra ČR, 2011. 120 s. ISBN 978-80-904579-0-4.
19. KOLEKTIV AUTORŮ. *Veřejná správa v České republice.* Praha: Ministerstvo vnitra ČR, 2005. 120 s. ISBN 80-239-4709-5.
20. MÁSLER, F. *Ze starých letopisů i z nedávna, Čenkov a okolí.* Obec Čenkov, 1998, 120 s.
21. MÁSLER, F. *Čenkov - ze starých letopisů, z nedávna i dnes.* Pičín: Forte Print, 1994. 46 s.
22. MÁSLER, F. *Čenkovská továrna, dělnické hnutí a účast zaměstnanců na řízení závodu 1884 – 1994.* Obec Čenkov, 1999, 83 s.
23. MÁSLER, F. *Čtenářská beseda a knihovna 1892 - 1992.* Obec Čenkov, 1997. 19 s.
24. MÁSLER, F. *Kroniky a kronikáři.* Obec Čenkov, 1997. 19 s.
25. MURDZA, K. *Sociologický výzkum.* České Budějovice : Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2010. 114 s. ISBN 978-80-86708-91-1.
26. PÁNA L., SOMR M. *Metodologie a metody výzkumu.* České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2007. 164 s. ISBN 978-80-86708-52-2.
27. REICHEL, J. *Kapitoly metodologie sociálních výzkumů.* Praha: Grada Publishing, 2009. 192 s. ISBN 978-80-247-3006-6.
28. SECKÁ, M. *Vojta Náprstek, vlastenec, sběratel, mecenáš.* Praha: Vyšehrad, 2011. 304 s. ISBN 978-80-7429-173-9.
29. SKOŘEPA, L., JEŽEK, J., JEŽKOVÁ, R. *Marketing měst a obcí.* České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2008. 165 s. ISBN 978-80-86708-55-3.
30. VOLEK, V. *Na Studeném vrchu.* Jinecký zpravodaj. Zář 2012, městys Jince. 71 s.

Elektronické zdroje

1. Alfa Nakladatelství. *Od nakladatelství Sfinx k Alfa*. [online]. 2012 [cit. 2012-09-12]. Dostupné z WWW: <http://www.alfaknihy.cz/alfa.php?id_sekce=9>.
2. Čenkov. [online]. 2012 [cit. 2012-10-22]. Dostupné z WWW: <<http://cs.wikipedia.org/wiki/Čenkov>>.
3. ČESKÝ-JAZYK. cz. *Dickens Charles*. [online]. 2004 [cit. 2012-09-12]. Dostupné z WWW: <<http://www.cesky-jazyk.cz/ctenarsky-denik/charles-dickens/david-copperfield.html>>.
4. ČSÚ. Katastrální výměry a počty obyvatel v obcích SO ORP Příbram. [online]. 2012 [cit. 2012-11-22]. Dostupné z WWW: <http://www.czso.cz/xs/redakce.nsf/i/katastralni_vymery_a_pocty_obyvatel_v_obcich_so_orp_pribram>.
5. ČSÚ. Příbram s názvy obcí. [online]. 2012 [cit. 2012-10-22]. Dostupné z WWW: <https://www.czso.cz/xs/redakce.nsf/i/pribram_s_nazvy_obci>.
6. Euro.e15.cz. ŠIMEK, R. *Podnikatel Janda založil za první republiky nakladatelství Sfinx*. [online]. 2010 [cit. 2012-10-14]. Dostupné z WWW: <<http://euro.e15.cz/profit/podnikatel-janda-zalozil-za-prvni-republiky-nakladatelstvi-sfinx-898578>>.
7. Ignác Jan Hanuš. [online]. 2012 [cit. 2012-09-12]. Dostupné z WWW: <<http://www.phil.muni.cz/fil/scf/komplet/hanusi.html>>.
8. Lochovice. [online]. 2013 [cit. 2013-02-09]. Dostupné z WWW: <<http://obec-lochovice.cz/?s=komorsko&x=29&y=13>>.
9. Medvik. *Janovský, Vítězslav (1847-1925)*. [online]. 2006-2008 [cit. 2012-09-12]. Dostupné z WWW: <http://www.medvik.cz/medvik/author_detail.do?id=1440>.
10. Muzeum Boženy Němcové. *Jmenný rejstřík osob okolo Boženy Němcové (e-i)*. [online]. 2012 [cit. 2012-10-12]. Dostupné z WWW: <<http://www.muzeumbn.cz/rejstrik-okolo-bn-2/>>.
11. Nové Noviny. ÚLEHLA, V. *O budově jičínské polikliniky a místě, kde stojí*. Nové Noviny č. 34/30. 25. 8. 2000, str. 11. [online]. 2000 [cit. 2012-10-12]. Dostupné z WWW: <<http://www.jicinsko.cz/nn/00/34/nn034-b.htm>>.
12. Obec Čenkov. Úřední deska/ rozpočet obce. [online]. 2013 [cit. 2013-02-09]. Dostupné z WWW: <http://cenkov.obeccr.cz/ke_stazeni/rozpocet_obce#ke_stazeni-rozpocet_obce>.
13. Odolena Voda. *Z historie Čenkova*. [online]. 2012 [cit. 2012-10-22]. Dostupné z WWW: <<http://www.odolenavoda.cz/cs/o-odolene-vode/historie/z-historie-cenkova/>>.

14. PALBA. CZ. *Vpád Pasovských do Čech aneb pád císaře Rudolfa II.* [online]. 2010 [cit. 2012-10-14]. Dostupné z WWW: <<http://www.palba.cz/viewtopic.php?t=4251>>.
15. PODBRDSKO – Svazek obcí Podbrdského regionu. [online]. 2011 [cit. 2012-09-12] Dostupné z WWW: <<http://www.podbrdsko.com/aktuality.htm>>.
16. Publikace dat ISKN. [online]. 2012 [cit. 2012-10-12]. Dostupné z WWW: <<http://sgi.nahlizenidokn.cuzk.cz/marushka/default.aspx?themeid=3&&MarQueryId=6D2BCEB5&MarQParam0=619451&MarQParamCount=1&MarWindowName=Marushka>>.
17. Římskokatolická farnost u kostela sv. Prokopa. Szabo, M. [online]. 2008 [cit. 2012-09-12]. Dostupné z WWW: <http://www.farnost-zizkov.cz/index.php?id_clanek=1796>

Legislativní zdroje

1. Česko. Zákon č. 128 ze dne 12. dubna 2000 o obcích (obecní zřízení). In *Sbírka zákonů České republiky*. 2000, částka 38, § 1, § 2, s. 1737.

Ostatní zdroje

1. Rozhovor s místostarostou obce Čenkov Václavem Volkem ze dne 17. 1. 2013.
2. Rozhovor se starostou obce Čenkov ing. Janem Hauptmanem ze dne 17. 1. 2013.

PŘÍLOHY

- I. Dotazník
- II. Silnice II/118 procházející obcí – zastávky autobusů
- III. Betlém ze sena
- IV. Budova obecního úřadu s pomníkem Jana Husa
- V. Historická budova bývalé školy, nyní školka

PŘÍLOHY

Příloha I

Dotazník

Zdroj: Vlastní sestavení

DOTAZNÍK

Vážený pane/paní,

jmenuji se Jiří Kos a studuji Vysokou školu evropských a regionálních studií v Příbrami. Před sebou máte dotazník, který je anonymní a jehož vyplněním přispějete ke vzniku mé bakalářské práce na téma „**Spokojenost obyvatel v obci Čenkov s životní úrovní na základě průzkumu veřejného mínění**“.

Děkuji Vám za Váš čas!

oo

1. Pohlaví muž žena

2. Kolik je Vám let?

18–39 let 40–59 let více než 60 let

3. Uved'te prosím Vaši spokojenost s následujícími oblastmi života v obci:

ohodnoťte číslem: 1= velmi spokojen(a), 2= spíše spokojen(a), 3=spíše nespokojen(a), 4=velmi nespokojen(a)

Jste spokojen(a) s dopravou do nejbližších měst Hořovice a Příbram?	
Jste spokojen(a) s pracovními příležitostmi v obci?	
Jste spokojen(a) s dostupností zdravotní péče?	
Jste spokojen(a) s činností mateřské školy v obci?	
Jste spokojen(a) s údržbou a vzhledem obce?	
Jste spokojen(a) s bezpečnostní situací chodců podél hlavní silnice II/118 Příbram – Zdice na území obce?	
Jste spokojen(a) s kulturními akcemi pořádanými v obci a s činností obecní knihovny?	
Jste spokojen(a) s nabízející se sportovními aktivitami? (Tenis, stolní tenis, volejbal?)	
Jste spokojen(a) s odvozem komunálního a velkoobjemového odpadu?	
Jste spokojen(a) s informováním občanů o dění v obci?	
Jste spokojen(a) s prací zastupitelstva?	
Jak jste celkově spokojen(a) s obcí jako místem Vašeho života?	

4. Co podle Vás chybí v obci?

Příloha II

Silnice II/118 procházející obcí – zastávky autobusů jsou jedním z kritických míst pro bezpečnost chodců v obci. Nahoře zastávka „U kříže“ a dole zastávka „Čenkov“.

Zdroj: Vlastní

Příloha III

Betlém ze sena, provedený v životní velikosti k „Čenkovskému koledování 2013“ před historickou kapličkou z roku 1826.

Zdroj: Vlastní

Příloha IV

Budova obecního úřadu s pomníkem Jana Husa

Zdroj: Vlastní

Příloha V

Historická budova bývalé školy, nyní školka.

Zdroj: Vlastní

